

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN VÁRMEGYÉNEK HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:
Égész évre 6 ft.
Félévre 3 ft.
Negyedévre 1 ft 50 kr.
Bérmintellen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.
Észtratók nem adatnak vissza.
Egyes szám ára 15 kr.
A nyitlérben minden garmond sor díja 20 kr.

HÍRDETÉS DÍJA
Hivatalos hirdetéseknek: Minden szó után 1 kr. Azonfelül bélyeg 30 kr.
Kiemelt díszbetűk s körzettel ellátott hirdetésekért természetesen minden négyzeteg centim. után 3 kr. számítatik.
Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

A címkórság*).

(y) Sokan azt szeretik állítani, s erre nézve cikkelyeket is írtak, hogy a címkórságot hozzánk Bécsből importálták. Ez az állítás semmivel sem bizonyítható; sőt a mindennapi tapasztalás s a társadalmi élet megfigyelése épen ellenkezőt tanúsít.

A bécsi ember legfeljebb a *Herr von*-t szórja bőségesen azoknak is, kiket a *von* nem illet meg, de a mi különféle címezgetésünkre még megfelelő szava sincs a társadalmi életben s a társalgásnál. Sem a *Tekintetes*-t, sem a *Nagyságos*-t, sem a *Méltóságos*-t nem tudná helyesen kifejezni, de e kifejezéseket nem is keresi, megelégszik a *Herr von*-nal.

A címkórság, a címzésekben való rendkívüli változatosság, a címezgetés tarka skálája speciális magyar betegség.

Az 1848 előtti időben, a vármegyei legutolsó esküdthöz intézett magánlevélis képen címeztetett:

„Tekintetes, Nemes, Nemzetes és Vitézlő N. N. urnak; ha pedig meghalt, a címere alatti címben a „Vitézlő”-t „Vitézlett” váltotta föl. Még a latin nyelv uralma alatt is ugyanezt a címzést használták azzal a gyakori toldalékkal, . . . Domino mihi peculiariter colendissimo.***)

Nincs egész Európában állam, vagy államocská, ahol a címzés mániája oly nagy mértékben uralkodnék, mint széles Magyarországon; de ez, az 1848. évet megelőzőt időkben is úgy volt s a mostani *Nagyságos*

* Ez a pompás iránycikkely *Várad* Gábor kitűnően szerkesztett lapjának, a *Máramaros*-nak, még a f. évi 6-ik számában jelent meg. Nekünk csak most nyílt alkalmunk arra, hogy a „Máramaros” szerkesztőjétől nyert szíves engedéllyel a „Zemplén”-t olvasóközönségének bemutatassuk. Szerk.

***). . . urnak, nekem kiválóképpen megbecsülendőnek.

TÁRCA.

Az atlanti óceán egyik felszigetén.

— A „Zemplén” eredeti tárcája —

Vannes től, a kies Bretagne egyik legkiesebb pontjától, körülbelül 25 kilométernyi utat döcögünk már a „gyorskocsin”, midőn a Rhuis-félsziget déli csucsára Sarzeau város feltűnt szemünk előtt. Az ut terjedelmes fennsíkron kezdődött, hol öt vagy hatszáz, égnek meredő kőoszlop tanúsítja létezését egy ismeretlen, rég elfeledett népnek, mely nem hagyott magáról más emléket, mint ezeket a minden név- és felírás nélkül álló, óriási köveket, melyek beállításának titka talán mindenkori homályban marad a modern századok mehanikusai előtt. Jobbkéz felől folytonosan a „Mor-Bihan”, az atlanti óceán egy szőlővel alakú öblének locsogását hallottuk, amely kis tengert (bretonul Mor-Bihan) a Golf-áram tartja a rendesen erősebb apály- és dagályban.

Ki már több alkalommal látott tengert, annak a Mor-Bihan, azt hiszem, aligha fog imponálni látványt nyújtani. Nem is ez az, mi a Rhuis-félszigetet érdekessé teszi az utazó előtt, hanem az a kellemes hőmérséklet, melyet a Golf-áram hoz ide az egyenlítő vidékéiről, s mely e különös vidéket, magas északi fekvése dacára is, oly közel hozza a meleg égövhez, hogy rajta délszaki fauna tenyészik. Csakis ily körülményeknek tulajdonítható, hogy utunk, mely a „cidre” hazájában, almafa és körtefa-erdők közepett kezdődött, Sarzeau közl olajfa erdőkben végződik.

Bretagne szépségét régóta hallottam dicsérni;

és *Méltóságos* címeknek magyar bőkezűséggel osztogatása a régi idült betegségnek csak egy újabb körtünete.

Sőt hazánkban is leginkább, majdnem kizárólag csak a magyar ember bánik ezzel olyan irtóztató pazarul, míg a tót, orosz s a többi szláv faj az egyszerű *Pán*-t (Ur) használja, legfeljebb a *Velki moznúj*-t (nagyhatalmú, hatalmas) teszi hozzá. Az oláh is, a nemes sem véve ki, kevés kivétellel, következetesen megmarad a *Domnu* mellett, csak mi, a „sujtásos nemzet” vagyunk a címzésekben is sujtásosak.

1848-ban az örökbecsű, de megbecsülhetetlen törvények nivelláló hatalmánál fogva megindult a javulás ezen a téren is. Mesés gyorsasággal tüntek el a címezgetések úgy a hivatalos iratokból, mint a szónoklatoknál és társalgásnál, sőt lassacskán a *tisztelt* építetön is elpárolgott. Utóbb már a miniszterekhez intézett jelentések is így kezdődtek: *Miniszter ur!*

Midőn 1860. év végével alispán és törvényszéki elnök lettem, hallva, hogy a hajduk *nagyságos*-nak bennünket, fölhevíttem a várnagyot s tudtára adattam, hogy a vármegyében egyetlen nagyságos úr sincs, mert akkor még nem eredt volt meg a kir. tanácsosság záporosója.

De mire az 1861-iki országgyűlés felosztása után hazajöttem, az alispáni hivatal, a vármegyei tisztikar lemondásáig terjedő, pünkösdi királyságig rövid időre átvéve, ismét bőségesen találkozottam a *Nagyságos* csufolkodással.

Mint képviselő minden hozzám közelebb állót fölkertem a *Nagyságos* cím kerülésére. Nagy örömmel meg is tartották ezt az illetők, szóban és írásban is.

Midőn 1868-ban a véderőről szóló

de ily tündéri vidéket épen nem képzeltem. Nem hittem különösen azt, hogy annak ez a déli, elhagyatott kiszögellése ily egyszerű legyen, melynek leírására az én szerény tollam nem is mer vállalkozni.

Őszintén megvallva, nem is utleirást akarok adni. Az unalmas utleirásoknak nem vagyok kedvelője. A cím és a bevezetés csak „becsapása” a olvasóknak, csalékony maszk, hogy önöket egy oly dologgal ismeressem meg, melyet tanulmányozni ép e tündéri vidéken volt legszebb alkalomam, s melynek ismertetésével, egy aktuális dologra vélek tapintani. Komoly cím és komoly bevezetés mellett, tudom, igen kevés vállalkozó akadt volna aki ezt a cikkelyt végig olvassa. Remélem, kedves szerkesztő ur, Ön is megbocsátja csaláságotam.

A célba vett tárgy a zemplén-vármegyei árvaház ügye, mely egyébb kérdésekkel együtt emberemlékezet óta vár megoldásra vármegyénkben.*)

Az elmesélt szép Rhuis-félszigeten látott dolgok bevezetésül fölemlitem, hogy Franciaországban mindenütt nagy gondot fordítanak a törvényes, vagy törvénytelen származású árvák fölnevelésére. Hallomásom szerint hat éves korukig az árvákat privát családoknál neveltetik (ugynevezett „bölcshódék”-ról Franciaországban nem hallottam) ezental pedig a megyénként fölállított árvaházakban helyezik el őket.

Amennyire az illető megye vagyoni körül-

* Kedves munkatársamat „becsapták”, mert, hála a nemesszívű embereknek, Ujhelyben már áll az árvaház, melyben ezidőszent tizenkét apátlan-anjátlan árvagyermek talál emberszerető otthon. Vármegyei árvaház — igaz még nincs. Szerk.

törv. javaslatot bizottságilag tárgyaltuk, a balközépből csak ketten voltunk a bizottságban: *Ivanka* Imre és én. *Andrássy* Gyula gr., bennünket megpuhítandó, gyakran hívott meg minket ebédre. Egy ízben a szeretetreméltó házigazdán és a bájos csoda-kellemű grófnón kívül csak mi, a két „tigris” voltunk az asztalnál.

A zseniális háziur kifogyhatatlan szellemességgel enyelegve velünk, azt kérdezte a többi között: „Ugyan hát mi bajotok, — hát nem nyertünk meg mindent?”

Nem sorolom el, hogy *Ivanka* és én mit feleltünk s mit mindent hoztunk föl abból, amit nem nyertünk meg „gravameneink” közül, csak azt hoztam föl neki, hogy „nagyon arisztokrat-irányban indul az egész s erre, kegyelmes Uram, te adtad a példát!”

Kérdőleg, jóságos mosolylyal nézett rám.

A kabinetalakításkor a képviselőház elnökéhez intézett első átiratomban *Méltóságos*-nak szólítottad őt s ez nem felel meg a demokrat-irányzatnak.*

Andrássy grófnem lehetett kifogni. Az érvek elől soha sem tért ki, csak hogy igen gyakran érvek helyett ötletekkel válaszolt, de amelyek a legtöbb esetben találók, döntők voltak.

„Beszéljetelek ti nekem Magyarországon demokráciáról! A minap Terebesen voltam s a bíró meghívott egy lakadalomba. Elmentem. A bíró a korcsmaajtóban várakozott reám. A terembe belépve, látam, hogy két külön körben táncolják a csárdást. A bírót kérdezve, így válaszolt: „Ezek itt a *gazdák* gyermekei, azok a *zsel-lerekéi*.”

Tagadhatatlanul, erre nincs kádencia,

ményei engedik, az árvaház, illetőleg az árvák fölnevelése is egyszerűbb vagy tökéletesebb. Elemi ismereteket mindenütt s mindenik árvaházban szereshet az árva; itt-ott ipariskolák, legszámosabb helyt azonban gazdasági iskolák tanítják a fiatal-ságot a kenyérkeresetre. Ezek azok a helyek, hol egyszerű, jó erkölcsű s elég értelmes gazdasági cselédeket, gazdákat képeznek.

Nem hivatkozom én ideális teóriára, hanem a mindennapos példákra, melyekből legfényesebben kitűnik a tiszta igazság, hogy szűz-anya föl-dünk mivelése, a mezőgazdaság a legbiztosabb alap társadalmunk harmóniájának fontatására.

Uraim! Mezőgazdákban még nem került ki eszevesztett szocialista, anarkista; mezőgazdákban még nem lettek társadalmi ellenségeink! Oly tény ez, mely legkomolyabban megérdemli megfontolásunkat; azt a megfontolást, mely az árvák nevelésénél igen-igen nagy figyelmet követel.

Ha le nem kötjük az árvák szívét a szabad természet öléhez, a mezőgazdasághoz, vajjon mit várhatunk tőlük? Mi jót-rosszat különösen most, a nagyon is modern XX. század felé haidva?

Ha a gyermekből öntudatos ifju lesz, ha fol-iseri a kegyetlen sors mostohaságát, mely őt a szerető édes anyai kebelről még zsenge korban leszakítja, avagy ha megtudja, hogy őt egy, talán talán nem is édes anya, hanem az állatnál is kegyetlenebb lény kiméletlenül eltaszítja, örökre becstelenítő bélyegétől szabadulandó, az utca kövére vetette. . . várhatunk-e ily árváktól emberszerető egy-neket társadalmunkban? Nem fognak-e ezek a képzelte boldogok irigyekkel, a mi ellenségeinkké válni? Nem fogják-e ezek a közös társadalom szokásait, törvényeit megvetni? Nem válnak-e mindnyájunkat ijesztő proletárokká? Rémes kér-

csakhogy az ilyenféle reformokat felülről kell ám kezdeni, mert alulról lehetetlen.

Mennyivel jobban hangzanék az a *Minister ur, Gróf ur, Báró ur, királyi tanácsos ur*, (habár ettől Ófelsége sohasem kér is tanácsot.)

A mágnás jól érezhetné magát, hogy nem áll egy színvonalon a *Méltóságos államtitkár-ral*, míg az megkapná az elégtételt azzal, hogy nem sorozzák a minisiteri tanácsossal egy kategóriába.

Lehet, hogy ez a bürokratikus arisztokrácia is tulságokba fogna csapongani; de annyira talán még sem fájna el, mint pl. Németországban, a hol a nők is egymást *Frau Regierungsrath, Frau Commerzialrath, Frau Doctor* cimezgetik.

De ha ennyire menne is, még akkor sem válnék oly émélygössé, nevetségessé, mint például az, hogy minisiteraink egymáshoz intézett minden átirataikat eképek rekesztik be:

„Fogadja *Nagyméltóságod* kiváló tiszteltem nyilvánítását.“

Istenem! Mennyi idő, tinta, papír pazaroltatott el erre a hitványságra a lefolyt 26 év alatt?

Igaz, hogy a monárchikus kormányforma melegágya az ilyen cifránál cifrább skálászertü cimezgetéseknek, mert hisz minden „stréber“ azon töri magát, hogy minél közelebb jusson a legfelsőbb régiókhoz, legalább címek útján, de mindezt hamar kiüríthatná a kormánykörökből meginduló példa. Csak akarni kellene!

Az 1866-iki hadjárat után *Deák*-ot a felséghez hívták föl Bécsbe, a kérdés eldöntése végett: „Quid facto opus est?“ *) *Kovách* László háznagy kísérte, akit az „öreg“ nagyon szeretett.

A Hote! Frankfurt-ba szálltak.

Az étkezöben a pincés, ugy okoskodván, hogy ez Magyarországon a legnagyobb ember, aztán minisiter is volt, tehát nem lehet kevesebb, mint „excellenciás“. És *ugy* szólította őt.

Deák halkán figyelmeztette a pincést: „Ich bin kein *Exzellenz!*“

Midőn másodízben is így cimezte a pincés, az öreg türelmetlenül, hangosabban ismételte a fentebbi szavakat.

De a midőn harmadszor is kisiklik szájából a végzetes szó, *Deák* ráförmed a pincésre, *Kovách* felé mutatott, találóan mondva: „Lásza, még ez az ur sem excellenciás?“

*) Mit kell tenni?

dések, melyekre nehéz volna a statisztikából feleletet venni, de nem is lenne tanácsos.

A nagy és művelt francia nemzet régóta gondolkozott e kérdéseken, s válaszul a „Gazdasági Árvaházak“-at teremtette meg. A földet, az áldott kedves földet hozván orvosságul társadalmunk legnagyobb szenvedőinek, az árváknak. A gazdasági árvaházak, mint már mondtam is, oly helyek, hol egyszerű, jó erkölcsű s elég értelmes gazdasági cselédeket, gazdákat képeznek. Vezetésükkel Franciaországban leginkább papok foglalatokodnak; felügyeletet pedig a megye gyakorol rájuk.

Eredetüket legtöbbször kegyes alapítványnak köszönik. Ha a jótékonyaságból kapott birtok jövedelme nem volna elegendő, az intézet szubvenciót húz a megyétől, igen ritkán az államtól is.

E gazdasági árvaházak berendezése igen egyszerű. Csaknem mindenütt úgy találtam, hogy valamely régi kastély szolgál a célra, hol 2—3 abbés ugyanannyi számú irlalmasnővér végzik a 6 éves kort meghaladott árvák nevelését. Irni, olvasni, számolni tanítják őket, később vallastanra, földrajzra, történelemre s kevés gazdaságtanra. Az abbék és nővérek fölvaltva tanítanak. Főzésre, ruhák gondozására s más házi teendőkre a nővérek figyelme terjed ki. Ily csendes, a világtól elzárt, sok helyt minden községtől mértföldekre távolos vidéken nevelik az árvákat 6—18 éves korukban.

Midőn a gyermek már edződik, tehát a 10—12-ik évben, elkezdődik a gazdasági gyakorlat. Istállóknak, kerteknek, szántóföldeknek e fiúk végzik az összes teendőket, legtöbbször egy, földmives iskolából kikerült gazda s egy okleveles kertész vezetése alatt.

A klastromszerü falak között a növendékeket vallásos szellemben nevelik, később is vallásosak

Ime, ez is egyik kiváló bizonyossága annak, hogy a haza szerény bölcse minden ízében demokrata volt.

A képviselőház az az egyetlen terület, amely e tekintetben, mint egy oázis, megmaradt nekünk az 1848-iki időből; megmaradt városi, vármegyei bizottságok tanácsstermeiben, szalonokban, vendéglőkben csak úgy szórják a *tekintetes, nagyságos, méltóságos, nagyméltóságú* címeket, nem is említve a főrendiházat, ezen konglomerált mutatványt a *rendi* alkotmányból, ezen mozaik darabját a feudális korszaknak.

Demokrácia?

Ugyan hát hol van nálunk demokrácia a törvény betűin kívül? Sehoh. Bizony nagy igazságot, bár nem ujat mondott az áldott emlékeztető, halhatatlan *Andrássy*.

A francia forradalom demokráciája a mult században nivellált *lefelé*. „Citoyen“ volt mindenki, később nivellált *feléle*: „Monsieur“ lett még a kék bluzos napszamos is. Ez is demokrácia, mert kifejezi bizonyos mértékig az egyenlőséget.

Nálunk erre, normális viszonyok között, talán egy század mulva sem nyílik kilátás. De talán akad még e század vége előtt egy erős karu, hatalmas reformátor, aki véget vessen ennek az ezymást cimezgető hóbortnak — ennek a ragályos betegségeknek, mely büroinkban, szalonjainkban, felső és alsó és legalsóbb köreinkben pusztít.

Ne kicsinyeljük e kóros állapotot s annak veszedelmes következéseit. Már eddig is iszonyu sok kárát vallotta ennek az ország. — És mi lesz még ezután, ha a ragály így terjed?

Vármegyei ügyek.

A magyar állam ezredéves fennállásának megünneplése. A földmivelésügyi m. kir. minisiteriom 1896-iki kiállítás irodájától, *Bethlen* András gróf minisiter aláírásával s közzététel végett, a következő felhívás érkezett szerkesztőségünkhez: A magyar állam ezredéves fennállásának megünneplése alkalmából rendezendő országos kiállításon, melynek célja hazánk multját és jelenét híu képben bemutatni, mezőgazdaságunkra nézve ezen célt csak úgy leszünk képesek elérni, ha sikerülend hazai mezőgazdaságunk mai fejlettsége mellett, őseinknek régi időkben űzött gazdalkodását is lehetőleg feltüntetni. Ezen kívánalomnak csak a rendelkezésre álló régi kútforrásoknak tüzetes átkutatása és az itt-ott található, a mezőgazdaságnak régi időkben űzött mikéntjére felvilágosítást nyújtó adatoknak rendszeres feldolgozása által lehet megfelelni. E célból intézkedtem az iránt, hogy Magyarország

maradnak, a dolgot, engedelmességet már gyermekkorukban megszokják. Mit kívánjunk pedig egyebet gazdasági személyzetünktől, minthogy *józan, erkölcsös, becsületes, szőfogadó* legyen s e mellett munkáját értse is. A „Gazdasági Árvaházak“ ily embereket nevelnek itt, minél fogva Franciaországban minden megye igyekszik a nevelő-helyeket hova-tovább meghonosítani.

Említenem is fölösleges, hogy az érdeme-sebbeknek alkalom nyílik magukat kivágni és nagyobb tanulmányokat tenni.*)

Rhuis-félsziget minden képzeletet fölülmuló szép vidékén a legszebb ilyenmü árvaházak virágzanak. Egy ottani kedves ismerősöm. Gondellois marquis, maga őt gazdasági árvaházat alapított szétszört birtokain; ezek közül három fekszik Rhuis-n, melyekbe 1870—71 óta leginkább elzászi francia árvák kerülnek.

Hogy milyen jó hírnévnek örvendenek ezek a helyek, azt leginkább bizonyítja folyton emelkedő számuk. mit a növendékek iránt való nagy kereslet hoz létre.

A gazdák jóllétét és igyekezetét annyira előmozdította ez az intézmény, hogy ma a legvirágzóbb gazdaságokat találjuk ott, hol azelőtt csak halászatból, vagy hajdan zátonyra vetett tört hajók kizsákmányolásából élt a népesség. Elégedettség van ott most, hol nyomor, átok és szitkozódás táboroztak évszázadokon át egykor. Az egykor sivár helyen sokasodnak, élnek, kétszere-sen boldogan élnek az emberek, mert jól mondja hazánk egyik nagy gazdája:

„Egyszerűen foly a gazda élete, mint a természeté s a pacsirta az ő jelképe. Az anyaföld ölében születve és felnöve, a táplálékot nyújtó

*) Részletesen szól erről a tárgyról a nagym. földmiv. minisiter ur rendeletéből sajtó alá került könyvem W.

mezőgazdaságának története, arra hivatott szakerek által, az ezredéves országos kiállítás idejére megírassék, — illetőleg tekintettel az idő rövidségére, hogy a hazai mezőgazdaságunkra vonatkozó úgy a legrégebb, mint az újabb korból merithető adatok kronologikus sorrendben összeállítván, közzété- tessenek, hogy ezek annak idején egy kiváló becs- csel bíró történeti munka megirhatására alapul szolgálhassanak. Nehéz és fáradságos feladat ezen adatoknak felkutatása, de igen megkönnyitheti ennek eszközlését honfitársainknak hazafisága, ha t. i. *mindenki a birtokában levő, hazai mezőgazdasá- gunk régi történetére némi felvilágosítást nyújtani képes adatokat, tárgyakat s eszközöket stb. az emli- tett tudományos célra átengedni kész.* Azon kére- mel fordulok tehát a t. vármegyei mezőgazdasági helyi bizottsághoz, hogy a működése területén lévő lakosságot célzatom iránt felvilágosítván, szőlítsa fel arra, hogy ki-ki a birtokában levő fennirt tárgyakat bocsássa rendelkezésemre. A vármegye területén a t. helyi bizottságnál*) összegyüendő tárgyak csoportosan, részletes jegyzék mellett lennének hozzám felterjesztendőek és annak idején a t. bizottságnak, a tulajdonosoknak leendő átadás végett, vissza fognak küldetni.

A községi és körjegyzők nyugdíjalapja fölött örökös vármegyei választmány f. hó 20-án d. u. az alispán elnöke mellett ülésezett. Az elintézet nyert ügyek közül fölemlítjük, hogy két özvegy jegyzőné, ugymint *Törzsök* Endréné és *Rács* Benjáminné számára özvegyi ellátás címén 200—200 ft tételt folyóvá előlegesen kifizetendő havi részletekben a f. évi márc. hó 1-től, illetve febr. 1-től kezdődő érvényességgel *Batta* Gedeon, *Gesszely* nagyközségnek már 30 év óta jegyzője pedig, nyugdíjaztatásáért folyamodván, ügyét, for- maszerü további előkészítés céljából, kiadták a szerencsi járás főszolgabirájának.

A vármegye közpénztárait vizsgáló küldött ség tegnap váratlan pénztári vizsgálatot tartott még pedig minden irányban teljesen megnyugtató eredménnyel. A házipénztár forgalmi és vagyon- mérlegéből, melynek zárösszege 296,979 ft 10 krt mutatott, kiemeljük, hogy a vármegyei nyug- díjintézet vagyona a vizsgálat alkalmával 106,323 ft 43 krt érő volt. — A gyámpénztár vagyonsze- lete 454,797 ft 74 krnyi volt készpénzben, betéti könyvekben, értékpapirokban és ékszerek érté- keiben.

A magyar nyelvet és népnevelést Zemplén vármegyében terjesztő egyesület, *Frámer* Alajos prépost első alelnök előlülése mellett, tegnap d. u. 2 órakor ülésezett, mely alkalommal folyó ügyeket intéztek el.

Hírek a nagyvilágból.

Carnot, francia köztársasági elnök, *Fereno* József öfelségéhez levelet intézett s megköszönte

*) A szóban levő mezőgazdasági helyi bizottságnak el- nöke Zemplén-vármegyében *Andrássy* Sándor gr., alelnöke pedig *Dókus* Gyula. Tisztelettel felkérjük tehát mindazokat, kiknek a fentebb említett adatok, tárgyak és eszközök birtokaikban vannak, hogy azokat a helyi bizottság elnökségéhez eljuttatni ne késsenek. Szerk.

barázdához ragaszkodik és a hullámzó gabna kö- zött fészkel; aig közeledik a hajnal, már szárnyra kél, köszöntve az ifju napot és még egyszer éghez emelkedik, midőn a nap bucsuzó sugarait szét- osztja.*

*) *A gazda kétszeres élelet él.* És mig a városi az egyformaságnak keresztjén kinödik, addig amaz szerencsés rejtettségében a természettel együtt munkálkodik, mint a *mester és legénye*. Falusi csend nyugalmat ad; nyugalom jóságot; jóság elégteliséget szül. Egy magasztosabb, jobb világ nyílik meg keblünkben!

Azért óhajtsa, akinek tetszik, a bibort, én a világ csillámfényénél többre becsülöm gazdalé- temet!

Természet! téged imádlak, a te szentélyed csarnokain át akarok én fáradhatatlanul és vidáman zarándokolni.

Igaz ugyan, hogy nekünk »abbék« és »soeurs de charité«-k nem allanak rendelkezésünkre; de ütköznék-e az nehézségbe, hogy civilek alapítsa- nak és kormányozzanak ily intézeteket?

Azt hiszem, a végeredményre nézve nagyon közömbös akár egyik, akár másik teremti meg a dolgot. Sajnos, hogy hazánkban ezen a téren tudommal semmi, vagy legfőlebb csak igen kevés példával rendelkezünk.

A külföld intézkedéseit kellene azoknak ta- nulmányozni, kik egy gazdasági árvaházat felál- lítani akarnának. Tanulmányuk mellett azonban legnagyobb figyelemre kellene méltatniuk speci- ális magyar mezőgazdasági viszonyainkat. Meg- jegyzem, hogy ez a terv már a mi szakembereinket is foglalkoztatta s így az ügy iránt érdeklő- dők részletes tájékozódást illetékes helyen könnyen nyerhetnének.

Wissnyey Gyula.

Folytatás az I-ső mellékleten.

I. melléklet a „Zemplén” 16-ik számához.

a neki adományozott Szent-István-rend nagykeresztjét.

Olaszországban Umberto király és a pápa között nevezetes közeledés történt, mit az is bizonyít, hogy Umberto királynál sikerült kieszközölni a Vatikán kedves emberének, Sarto velencei bíboros érseknek kinevezéséhez a királyi jóváhagyást. Remélik, hogy már most megnyerik a király jóváhagyását azok a püspökök is, kik, számszerint húszan, az állam részéről eddig el nem osmertettven törvényes egyházfőknek, tisztán és kizárólag csak is a lelkiekben való ténykedés terére voltak korlátozva.

Dél-Amerikában ki-gyugrad és fel-felcsap a forradalomnak már végképpen elnyomottnak látszó lángja. Buenos-Aires-ből jelentik, hogy apr. 19-én a felkelők és a kormány hajórajja között újra elkészredett tengeri csata fejlődött ki, mely a fölkelők teljes leveretésével végződött.

Görögországban nagy földrengés volt, mely Thébaváros környékén iszonyu pusztításokat vitt végbe. A város nagy része föld alá süllyedt.

Galicziában, az orosz határszállón, ismét jelentkezett az ázsiai kolera.

Hirek az országból.

A főrendiház, az eddigi megállapodás szerint, május 7-én fog hozzá a kötelező polg. házasság törvényjavaslatának tárgyalásához.

A kötelező polgári házasság törvényjavaslatának részletes tárgyalása befejeztetvén, folyó hó 18-án tartott ülésében a képviselőház harmadik olvasásán is megszavazta a törvényjavaslatot és alkotmányos tárgyalás céljából átküldötte a főrendi házba. Így hát pár hét leforgása alatt végképp el fog dőlni a javaslat sorsa, még pedig, a remélt jó irányban; mert a főrendi ház 10—12 szavazattöbbséggel fogja a képviselőháznak 175 főnyi szavazattöbbségét támogatni.

II. Rákóczi Ferenc fejedelem megdicsőült hamvait hazaszállítják. A képviselőháznak egyik legutóbbi ülésén letárgyalt kérvények közt t. i. ott volt az is, mely Rákóczi Ferencnek, a hazájából száműzött nemzeti hősnak, hamvaiban való visszahonosítását és a drága hamvak hazaszállítását kéri. Szász Károlynak a nagy szabadsághős érdemeit méltató beszéde és Thaly Kálmán lelkes felszólalása után Wekerle miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány a nemzeti kegyeletnek ebben az esetben is osztályosa akar lenni és hozzájárult a kérvény elfogadásához. Mivel a fejedelem hamvainak azonossága már konstatació van: hiszszük és reméljük, hogy azok a szentelt porok, melyek Rodostóban még nincsen, meghaladják az 50,000 ft úgy hogy az összes adakozás maig már kitesz kerek 100,000 ftot.

A Kossuth Lajos emlékének megörökítésére alakult országos bizottsághoz, a pesti hazai első takarékpénztár, útján apr. 18-ig befolyt 47,477 ftot 30 kr. A fővárosi és vidéki lapok gyűjtése, mely beszolgáltatva még nincsen, meghaladja az 50,000 ft úgy hogy az összes adakozás maig már kitesz kerek 100,000 ftot.

Andrássy-szobor. Andrássy Gyula grófnak, a nagy államférfiúnak lovas emléksobrát, amint ezt a szobor-emlék végrehajtó bizottsága elhatározta, az Andrássy-ut végén, a városligeti artézi kut előtt fogják felállítani. A szobor elkészítésével Zala György művész hazánkfűt biztá meg, avval a kikötéssel, hogy a lovasszobor az ezredéves nemzeti ünnep kezdetéig elkészüljön.

Püspöki értekezlet. Vasary Kolos, bíboros hercegprímás, a székesfővárosban lévő palotájában tegnapelőtt értekezletre gyűjtötte maga köré a rom. kat. egyháznagyokat. A megbeszélésnek egyik tárgya volt az egyházpolitikai helyzet és az abból leendő kiszabadulás módjának elhatározása.

Az országgyűlés képviselőháza, befejezven a házasságról szóló törvényjavaslat tárgyalását, most a főrendi háznak a mezőgazdasági és mezőrendéségi törvényjavaslaton tett módosításait vett megvitatás alá. Ennek befejezésével következeni fog az örökösödési eljárásról, a vallás szabad gyakorlatáról, a zsidó vallás befogadásáról és az állami anyakönyvek vezetéséről szóló törvényjavaslatok tárgyalása.

Különfélék.

(Királyi adományok.) Ófelsége a király, kabinet-irodája útján, Hladonik Tivadar mikovai, — Babják Pál or.-krucsi és Gyulai Viktor bászka tanítók részére 15—15 ftnyi kegyes adományt küldött.

(Kinevezések.) A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy Ófelsége a király Kulin Ödön újhelyi törvényszéki bírót a kassai kir. táblához bírónak nevezte ki. — Ezzel egyidejűleg Nemes Andor, újhelyi törvényszéki joggyakorló, a szerencsi járásbíróhoz aljegyzővé neveztetett ki, — Kádass Béla ottani aljegyző pedig az újhelyi törvényszékhez helyeztetett át. Mindnyájuknak gratulálunk!

(Áthelyezés.) A kir. pénzügyminiszter Haas Károlyt, az újhelyi dohánygyár igazgatóját, ugyanabban a minőségben Pápa-ra helyezte át.

(Városi ügyek.) A város képviselőtestülete e napokban tartott közgyűlésén, a jogügyi bizottság véleményes jelentésének elfogadásával, Dick Ignác a kövezeti vám és a piaci helypénz szedésének jogbérleje ügyében a következő határozatot hozta: A bérlelőnek 1893. évi június 1-től kezdődőleg a 11020 ft évi bérösszegből évenként 2020 ft elengedtetik mindaddig, míg az állatfelhajtásos visások kezdetüket veszik. Ezen bérlelendés azonban azon határozott feltételhez kötik, hogy a bérlelő bérhátrálékát nyolc nap alatt a városi-pénztárba befizesse és ovadékat a félvív bérösszeg erejéig kiegyeztse. Ugyanezen ülésben tárgyalta a gazdasági bizottság véleményes előterjesztését a Rákóczi-, Kossuth- és Kazinczy-utcák csatornájának kiépítésére beadott ajánlatok elfogadása tárgyában. Az előterjesztéshez képest Péter Henrik szentendrei vállalkozó ajánlatát, mint legelőnyösebbet elfogadták és pedig oly kikötéssel, hogy a Rákóczi-utca csatornája elkészítéséhez a vállalkozó azonnal fogjon hozzá a Kossuth- és Kazinczy-utcák csatornáinak kiépítését pedig a képviselőtestület akkor fogja elrendelni, ha azt a körülmények engedni fogják és a hozzájárulás arányát megállapító határozatok végrehajthatók lesznek.

(Megszólalt!) Tavaszt ébresztő, rügyet fakasztó kedves napsugár! Édeset sugó, lágyan lengő tavaszi szellő! Im, megjöttetek! Legyetek üdvözölve tőlem, ki benneteket még soha meg nem éreket. Im, megjöttetek és szokás szerint nem egyedül. Elhoztatok magatokkal a tavaszt éneklő fűzfapoéták egész raját, szerkesztőségek rettenetes rsmét, szépirodalmunk fillókseráját, mely ellen azonban védekezés nincs! S hoztatok magatokkal csermelycsobogást, illatos zefirt, erdősutogást, zöldelő virányt. A liget lakóit, a kikelet hirdetőit dalra szólítottátok. Énekel a berek fülméje és száll, száll szellemszárnyakon a szerelem. A levegő étellel telik meg, életre ébred a föld. És megszólalt az én trombitásom is! Oh ez a hang! Ez a régi ismerős dallam! Pufókra puffad a kanász arca mind a két oldalán, mikor a szonygya, hogy aszonygya: Trava ra va-rattara! Előtte ballag a tehén-egyetem, nagy büszkén. A riska néha hátranéz, épen mint egy balkirálynő, ki a hurcában gyönyörködik. Az én tehéncordásom pedig fujja fujja az ügyhöz méltón, ébresztvén kimondhatatlan érzést hajdan huszárt látott fukkerlovaink szügyében. Egy-egy óramulasztott tehén vágat a csorda után. Hegyezi a fület az ismerős arkádiai hangra. Beéri a csordát s olyan őszintén néz nagy szemével a kanászra, mintha mondani akarná: „Sári ma későn fejt meg. Ezer bocsánat a késedelemért!” A csordás kibontja a karikást s a hivatalmasztó tehénnek a lapockájára írja az abszenciát. A pataki utcán már körülbelül együtt van a csorda. Kellemetes porfelhő jelzi az utirányt, mely felé a tehénhad vonul. A trombita elhaló hangja még hallatszik egy kissé, aztán eltűnik a falusi állapot szemek elől és ismét várost látunk. Csak a vármegyeházkutja előtt bög kétségbeesett-egy elmaradt tehén. De ennek a bőgése sem hallatszik soká, mert ime a kut körül összegyűltek már a »konyhák titkárosai« a fésületlen »dézshölgyemények« és átveszik a lárna bírodalmát. Tavaszti illat, tehénbőgés, pacsirtadal, cselédzaj, kikelet édes szellője, kanásztrombita: legyetek üdvözölve én tőlem, ki benneteket még soha meg nem éreket!

(Az első fecske.) A majálisokat hirdető meghívók, a tavasznak ezek a kedves fecskéi, már kezdenek kiröppenni a gutenbergi szedőszekrények fészkeiből, kellemes csicsérgéssel hirdetvén, hogy közeledik a kedves május, az ő pompás lombosáttorával, mely alatt épen úgy istenadta igazi jó kedvében érzi magát az ember, mint akár a kalitkából kiszabadult madár. Igen. Tehát élni kell az alkalommal és élvezni kell a szabadságot! — A »Zemplén« könyvnyomató műintézetének segéd-személyzete épen most tudatja velünk, hogy jövő hó 14-én (Pünkösöd másodnapján) jótékony célú zártkörű tavaszi táncmulatságot szándékoznak rendezni. Az izlésesen kiállított meghívók szétküldését már e napokban megkezdik. — Fogadják a meghívókat mindenütt kedvesen és kövessék mindannyian szívesen!

(A száraz időjárás) sehogy sem akar engedni. Általános a panasz, hogy eső híján kedvetlen kilátással néznek a jövő elé. A talajt az erős és tartós szelek annyira kiszáritották, hogy már repedezni is kezd. Alkalmas eső után sóhajtoznak gazdánk az országban mindenfelé. Gyülekeznek a szürke felhők az any szél minden irányában, de csak nem birnak összegyülekezni, vagy ha már nagy keservesen egybe verődtek is, csak nem birnak esőtől terhesekké válni. — Oh ezek harmatozottak!

(Halálozás.) Teljes részvétellel tudatjuk, hogy Pfeiffer Gyula dr. özvegye, született Miháczy Katalin úrnő N.-Kanizsán, f. hó 15-én elhunyt. — Pfeiffer Gyula kir. főmérnök, tisztelt barátunk, szeretett édes anyját, Pfeiffer Gyulané pedig ked-

ves anyósát gyászolják a jobblétre szenderült, ritka jószágúrnóban. Gyászukban újhelyi nagyszámú tisztelik és barátaik is a legőszintébb részvétellel osztoznak. — Áldás és béke legyen a drága halott hamvai felett!

(Hibaigazítás.) A Fossuth Lajos nagy hazánkfia ravatalára a zempléni hölgyek nevében tett koszorura eszközölt gyűjtésről lapunk múlt számában közzétett jegyzékbe két sajtóhiba csuszván be — sietünk ezeket helyreigazítani. Nevezetesen kimaradt Raisz Hermin Nagy-Mihályban 1 ftal; — és hibásan közzétett Özv. Madarász Lajosné Nagy-Mihályban 1 ftal; mért 3 ftot adott.

(A Kossuth Lajos emlékének megörökítésére alakult országos bizottság) elnöksége tisztelettel felkéri az összes vidéki gyűjtő-ívtartókat, hogy a mennyiben a gyűjtött összegeket a pesti hazai első takarékpénztár egyesülethez még be nem szolgáltaták volna, az íveikben jegyzett és még jegyzendő összes adományokat a nyilvános nyugtázás megkönnyítése érdekében a helybeli, esetleg vidékbeli lapban díjtalanul közzétetni törekedjenek, ennek megtörténte után pedig a gyűjtött összegeket a vonatkozó gyűjtőívek és lappéldányok kapcsán a pesti hazai első takarékpénztár egyesülethez be- küldeni szíveskedjenek.

(Végre!) A Rákóczi-utcai csatorna építését holnap megkezdik. Ezzel egyidejűleg néhány nap mulva a kövezéshez is hozzá fognak — ha igaz.

(Vesztett kutya.) F. hó 19-én délután egy veszettnek látszó kutya kóborolt Újhely utcáin és két kis gyermeket megmart. E miatt a kutyát a Barátszeren agyonütötték. A hatóság a rögtön orvosi segítség alkalmazása és az állat hullájának felbontatása iránt megtette az intézkedéseket. — Utólag értesültünk a sajnos dologról, hogy a városi állatorvos a kiirtott kutyát hivatalosan veszettnek nyilvánította. A kiket megmart, névszerint Orehovszki Mihályné és Orehovszki Györgyné két éves kisleánykáját a hatóság már felküldte a budapesti Högyes-féle intézetbe, ugy szintén kiirtotta mindazokat a kutyákat, melyeket a veszett eb megmart vagy csak gyanuba is volt, hogy azzal érintkezett. Ezzel egyidejűleg Újhely város összes kutyáira e hó 19-től számítandó 40 napi zárlatot rendelt el a hatóság és pedig akként, hogy minden ebet, a vadász kutyákat kivéve, tulajdonosa otthon a zárlat ideje alatt köteleken tartson. A vadászeknek harapás ellen biztos szájkosárral ellátása elrendeltetett. A gyeptester a szabadon és adóbarca nélkül kóborló ebek összefogdosására és kiirtására utasított. Az ily kutyák tulajdonosai szigorú büntetéssel fognak sújtatni.

(A »Zemplén« fekete táblája.) A Ronyva patak malom árkában Újhely alatt, a nagy kőhid-tól le egészen a vágóhid utjáig, véghosszában ott lustálkodik a legundokabb pocsoló, tenyésztvén magában és lehellvén ki magából a halál magvát: a bacillusoknak miriádjait. Igen! nálunk ez a malom-írók hatóságilag patentált egy melegágy arra, hogy ottan a fertőző betegségek minden fajtájának magvai istenadta kényelemben kicsirázzanak. Hát nincs csak egy éber lélekjés ott az aluszekony magisztratusban, aki ezt magától észrevenné, aki a dologra ügyet vetne, aki a mindnyájunkat fenyegető veszedelmet csirájában elfojtani igyekeznék. S ha még olyan nagy fáradsággal járna? De annyi az egész, amit tenni és tétetni kellene, hogy a hidfőnél vagy 4—5 emberlépésnyi hosszúságban még a mult őszszel átszakadt töltést, ahol a malom-árokba rendelt folyóvíz most más irányba leszalad, 4—5 napszámmal egy óra alatt helyre-állítassák. Mindjárt lesz annyi víz a malom-árokban, mennyi azt kiöblíti és folyton-folyvást friss vízzel ellátja. Kérjük is a járás főszolgabíráját, hogy legyen szavával szerezzen fogantat a mi felszólalásunknak; annyival is inkább, mert nem a magunk érdekében szólunk, hanem az Újhelyben élő 13,017 lélek nevében folyamodunk hozzá azért, amihez ióltétlen jogunk van: rendért, köz-tisztaságért!

(A királyhelmezi tűzvész.) Csak az isteni gondviselésnek lehet köszönni, hogy folyó hó 18-án Királyhelmeznék legalább is kétharmada a lángok martalékául nem esett; mert ha a szél, amely a város közepe táján támadt tüzet így is rendkívüli gyorsasággal terjesztette, erősebbé talált volna válni: akkor a város nagy utcája a tűz keletkezése helyétől északi irányban s a kissé nyugot felé eső u. n. »Forrás-domb« menthetlenül veszeve vannak. A tűz a G. Berta János gazdaember udvarán ütött ki, délelőtt 1/2 10 órakor s alig fél vagy 3/4 óra alatt 16 épület állott lángban, ezek között a rom. kat. paplak s a kir. járásbírósi emeletes épület. Majdnem megfoghatalannak látszik (mert nem mondhatni, hogy nagyon erős szél fujt volna), hogy a tűz keletkezése után alig pár perccel körül-belől a 80—100 öltre eső Forrásdombra csapott át a pusztító elem s csakhamar e helyütt is három ház borult lángba. — Mondani is fölösleges, hogy az ijedség, a zűrzavar óriási volt; nem is csoda, mert ahol annyi mizerábilis, ahol annyi tűzveszélyes lakóház van, ahol a policiális állapotok oly siralmas képet nyújtanak, mint Királyhelmezen: ott nem az a megcsudálni való, hogy 16 ház meg-

égett; hanem az: hogy valamennyi el nem pusztult. — Van Királyhelmecknek is tűzoltó-egyesülete, segítségül jöttek a szomszéd községek tűzoltói is; de a hol rondábbnál-rondább házak jobbra szalmafedéllel, egymás hátára vannak halmozva; ahol minden pad, minden csűr (a város közepén is) jobbra szénával, szalmával telezsufolva: ott, különösen szélben, a tűz lokalizálása valóságos istenkísértés. — Hátha még hozzáveszünk a lakosság rengeteg indolenciáját, hogy midőn a tűz a város északi részén a legnagyobb mértékben rombolt: azalatt a déli részen lakók közül többen egész nyugodtan szántogattak a mezőn! Ennek lehet aztán tulajdonítani, hogy talán minden volt, csak víz nem volt. A lángborult épületek már legnagyobb részben elhamvadtak, körülbelül délután 1/2, 3 óra lehetett s a járásbírósi épület még mindig lángban állott; mert a fedélzet gerendái aláomolván, ezektől a boltozat is tüzet fogott s víz hiányában (fél óra közönként jelent meg egy víz-hordó szekér), bár ekkor már három fecskendő is dolgozni kezdett: lehetetlen volt megakadályozni, hogy a stukatur át ne égjen. At is égett. — Kritizálni sokkal egyszerűbb és könnyebb mesterség, mint valamit *nyelbeütni*; kivált egy kisvárosi tűzvézsnél, hol minden laikus — tűzoltó s minden tűzoltó — laikus. »Ezt kellene tenni azt kellene tenni, — de biz azt kellene tenni — csak úgy pattognak le a nagyszerű látványosságot összetett karokkal szemlélők ajkáról. Így voltunk ezzel igen sokan. De tenni és igazán tenni s még hozzá célszerűen is tenni: mikor a fecskendővel való elbánás is ugyan gondot ad, mert hát kezdetleges egyesületeknél, nagyon természetes, hogy a gyakorlatosság sem lehet valami brilliáns, meg aztán: ez is hiányzik, az is hiányzik, mondjuk, hogy ilyenkor célszerűen is tenni: ez aztán a bölcsesség nagy titka. Hát bizony odalyukadt ki a dolog, hogy a sok okoskodás mellett sem lehetett a helyzetnek megfelelően intézkedni s végtére is a legnagyobb áldozatkészséghez kellett folyamodni, hogy különösen a bírósági irattárban levő iratok megmentessenek. Többen vakmerő bátorsággal mentek be lábtökon az emeleti ablakon keresztül az épületbe s úgy dobálták lefelé az iratokat, midőn már fejük felett szakadozott az égő plafon. Valódi hősi tett, dicséretet érdemel. Különösen kitüntették magukat a lelesz-polyáni tűzoltók s derék parancsnokuk: *Lábas Endre*; a bírósági irattár megmentése körül sokat tettek: *Kemechey Bertalan* és *Kriszten Gyula* hivatalnokok, *Ungvári Béla* díjnok s *Répassy Gyula*, kik szintén fent voltak az égő emeleten. A helmecki tűzoltók közül is többen derekasan viselték magukat, így: *Paulicsky Gusztáv*, *Kosár János* s még mások. Nagyobb tevékenységet a helmeckiek azért nem fejthettek ki, mert a tűzvész saját vagyongatát is fenyegette. Nagy vakmerőséggel végezte az oltást még bizonyos *Dargó* nevű iparos is. Sokan megérdemelték, hogy kitüntető elismerésre felsőbb helyen ajánltassanak. Az elzántságnak az lett a következtése, hogy a bírósági iratokat, habár össze-vissza hányva is, nagy részben sikerült megmenteni. A telekkönyvi helyiség be nem égett, mert boltives volt. — A királyi törvényszék elnöke a bíróság állomását folytán másnap reggel a helyszínen megjelent, ugyancsak megjelent a kir. ügyész is s mindenről közvetlen meggyőződést szerezve: a törvényszéki elnök a hivatal ideiglenes elhelyezése iránt nyomban is intézkedett. Megemlítjük még, hogy dicséretet érdemelnek a leleszi, lelesz-polyáni, battányi, bélyi, perbenyiki, láczai stb. tűzoltó egyesületek, kik a vész színhelyén idejekorán megjelenván, nagy odaadással járultak az oltáshoz. A tűzvéznek majdnem áldozatául esett *Felenek Gyula*, a járás új szolgabírája, kik egy házfedel védelmezése közben, helyét elhagyni akarván, le szándékozott ugrani, azonban a tetőn megcsuszva, a ház melletti rács-kerítésre esett s csak különös véletlennek köszönhető, hogy végzetes sérüléseket nem szenvedett. A leégett épületek, mint haljuk, egy pár kivételével biztosítva voltak. —

(Vasuti katasztrófa.) F. hó 19-én, reggel 3 óra 32 perckor, a magyar államvasutak Mező-Laborcz Országhatár (Lupkow) vonalán a Galicziából Mező-Laborcz felé haladó 2086. sz. osztrák tehervonat *Vidrány* vasuti állomás és az alagut közt, a 75. sz. órháznál, az 1124. és 1121. sz. szelvény közt, a 40-es emelkedésű (vagyis 1000 méterben 25 méter emelkedés) hegyi pályán, eddig ismeretlen okból kisiklott. A vágányok 350 méternyire összerongálódtak, a sinek és talpfák izzépporrá törték, a tehervonatnak 25 darab, áruval megrakott kocsjaja pozdorjává roncsolódott; a kocsikban levő áruk, u. m. olaj, gerendák, zsindelek, deszkák, faragott kövek, s különféle vegyes áruk csaknem egészen megsemmisültek. A kocsik erős ütközői, rugói, kerekei, valamint a kettős vágány

*) A vizsgálat, mint későbbi érkezett tudósításunk mondja, kiderítette, hogy a fékezők elégtelensége okozta a katasztrófát. A mozdonyvezető a lupkowi állomáson, félve a szerencsétlenségétől, kérte is szaporítottatni a fékező egység számát, de a főnök nem szaporította a tehervonat személyzetét; így történt, hogy a lupkowi alagut közepétől örült sebességgel lefelé haladó vonatnak fékei valóságos lángoszlopokat löveltek és midőn már nem bírták fékezni a vonatot, az egy kanyardásnál kisiklott.

acélsinei gyenge drótként görbültek el, vagy szakadoztak darabokra. A kocsik romjai s az összetörött áruk törmelékei egész torlaszt képeznek a széles kettősvágányu vasútesten; a vonatközlekedést a torlasz eltakarításáig átszállással biztosították. Csak a mozdony első hat kereke áll a vágányon. A mozdony nem siklott ki, míg az u. n. szerkocsi igen. Hogy a mozdony nem siklott ki, hanem csak az utána következő kocsik, az szinte csudálatos és a kisiklások történetében szinte példátlan eset. A kár 40,000 ftra tehető és pedig a vonatban s pályatestben 30,000 ftra, az árukban 10,000 ftra. A szerencsétlenség több emberáldozatot is követelt. A mozdony személyzete lényegtelen sérülést szenvedett; a vonatvezető nem sérült meg súlyosan, de a fékezők közül kettő szörnyet halt. *Rácz Lipót*, magyar származású zágorzi lakos (Galiczia) 31 éves, nős, 3 gyermek atyja, kíséző kalauz holttestet a faragott kövek temették maguk alá. Agyának homlokfelőli része teljesen hiányzik; testén sok ütés nyoma látható, jobb lába is eltört. *Duszák* fékező, 30—40 év körüli férfi, nős, egy gyermek atyja, zágorzi lakos, a deszkák s gerendák alá került. Testén, különösen a fején sok ütés nyoma látszik. A holttesteket nagy ügyvel-bajjal szabadították ki a törmelék alól. A harmadik fékezőnek jobb lába van összetörve. Sebesülteket vivő ágyon szállították a zágorzi mentő-vonatra, s így vitték aztán haza a nyomoréki lett családapát. A zárfékező a veszedelem pillanatában leugrott a vonatról, s kisebb sérülésen s a nagy ijedségen kívül különösebb baja nem esett. Az osztrák vizsgáló bizottság minden áron a pályatest rossziaságában akarta a bekövetkezett szerencsétlenség okát megállapítani: de sikertelenül, mivel a szakemberek a pályatestet kitűnő karban állónak találták, ami mellett bizonyít az is, hogy a sinek eltörték, de fel nem szakadoztak s egyes talpfák csak kettő törtek a kocsi kerekei alatt, de az alsó sinalsapok a szögekkel együtt helyeikről kimozdítottanul maradtak.

(Erdőégés.) Ma egy hete délután, az ujhelyi határhoz tartozó *Fekete-hegy* tövében, ismeretlen kezek a száraz avart meggyújtották. Az erős szélben a tűz gyorsan terjedt, a száraz fákba is becsapott, sőt már az élőfák is veszedelemben forogtak, mert két-három holdnyi területen a szálas erdőben is nagy kár esett. Már késő este volt, mire a tűz híre a rendőrséghez jutott, a honnan nyomban megtették a kellő intézkedéseket a tűz lokalizására. Tűzoltók, utcaseprők, kellő szerszámmal ellátva, a helyszínerre mentek, sőt a honvéd-állomásparancsnokság is segítségül utnak indított 50 honvédet. Ez az intézkedés azonban már feleslegesnek bizonyult, mert mire a honvédek a helyszínerre értek, az állami erdész vezetése és utamatása mellett a tűz továbbterjedését szerencsésen megállították.

(Öngyilkossági kísérletek.) Szomják Jánosné, ujhelyi özvegy asszony, volt háztulajdonos, e napokban kétszer kísérlette meg az öngyilkosságot, hogy fel akarta magát akasztani. Tettét azonban nem sikerült végrehajtania, mert mind a kétszer észrevették és szándékában megakadályozták. — Kelemen István, csizmadia legény, botrányos részegség miatt került a rendőrség kóterébe. E fölött érzett elkeseredésében az ajtó kilincsére nadrágszájánál fogva felakasztotta magát. Az ortanyan lévő rendőrök erős hörgésére lettek figyelmesek és a zárkat kinyitva, az elalélt öngyilkosjelöltet hideg vízzel mihamar észretérítették.

(Engedelem gyűjtésére) *Pichnye* és *Pakaszló* gk. hitközségeknak megengedte a belügyi minister, hogy templomaik felépítésének költségeire az ország területén 3 hónapon át könyöröltes adományokat gyűjthessenek.

(Névváltoztatás.) A kir. belügyi minister *Ferschner* Károly nagymihályi lakosnak megengedte, hogy vezetéknévét *Fodor*-ra átváltoztathassa.

(Honosítás.) A kir. belügyi minister *Dssobek* Antal vasuti gyártelepi alkalmazott s.-a. ujhelyi lakost a magyar állam kötelékébe felvévén, részére a honosító okiratot leküldötte.

(Hangverseny Homonnán.) A homonnai polg. és középker. iskola önképző-, dalos- és zeneköre f. é. április 14-én a *Stefánia* szálló nagyszobájában saját pénztára és a *Gerecs-alap* javára táncal egybekötött, szépen sikerült hangversenyt rendezett, a következő programmal: 1. Rajta előre! Beckertől. Énekelte az énekkar. 2. Petőfi visszatér. Váradi A.-tól. Szavaltá Goics S. I. ker. o. t. 3. Nefelets keringő, Lowthiántól. Előadja a zenekar. 4. Humoreszk, írta: S. Nagy Lajos tenár. 5. Népdal egyveleg, énekelte az énekkar. 6. Laura-polka, Szavcsuk Józseftől, előadja az énekkar. 7. Apostol, (II. rész) Petőfítől. Szavaltá Grünstein S. II. ker. o. t. 8. Népdalok, cimbalmon előadta Peltárszky Rezső I. ker. o. t. kísérté Dandás Géza. 7. Rákóczi-induló, Engessertől. Előadja a zenekar. 10. Tánc virradt. A hangverseny minden pontja megnyerte a közönség tetszését, amely közönség ezúttal is fényes jut adta annak, hogy minden szépért és nemesért tud lelkesedni s a sereülő ifjúság törekvéseit örömmel támogatja. A jövedelem jóval felülmúlta a 100 fto. Fogadja a mélyen tisztelt közönség úgy az ifjúság, mint a tanári kar hálás köszönetét.

—s.—gy.

(Egy halott szívének élégetése.) A Nagy-Váradon megjelenő *Szabadság* borzalmas esetről értesít, a mire csak a legbabonásabb oláh nép lehet képes. — Kumanyesd oláh községben egy halottra ráfogták, hogy az éjjelenként kikél sirjából és mint kísértet haza jár. Hogy ezen segítsenek, az illető holttestet kiásták, szívet kivették és szénné égetve visszahelyezték a hullába, azt pedig a sirba. Az eset részletei a következők: Dencuz Mitru 29 éves, nős ottani lakos, a folyó évi január hó 9-én jobblétre szenderült. Annak rendje és módja szerint el is temették. Lassanként azonban arról kezdtek beszélni a községben, hogy Dencuz Mitru éjjelenként, mint kísértet, feljár a sirból, ellátogat a saját házához, itt a padláson, a konyhában, a szobában rendezget. Ezt látták (?) gyermekei s özvegye; megfordult Forkucza Melenti házában is, itt a padláson járt nagy dörömbözéssel. Elhátározta tehát özvegye: Pulyák Flora és a holt ember testvére Dencuz Tózyer, hogy az *elhunyt-nak nyugalomát visszaszerezik*. Ehhez képest a napokban fényes nappal mintegy 25-en kimentek a temetőbe, itt Dencuz sirját felbontták, a halottat onnan kivették s Irímie Onyikie egy régi lándzsával a hullá mellé felvágván, abból a szívet kivette, az előre már elkészített tűzőn megégette, így megszűnt az állapotban újra visszahelyezte. Visszahelyezték ezután a halottat is a koporsóval együtt a sirba és most már a tulvilági nyugalom biztosítva van a halott számára. — Így történt ez a 19-ik század végén! De hisz nem csoda, mert az 1000 lelket számláló községben, bár tanítót fizetnek, tanítani nem tanít senki.

(Az első magyar általános biztosító társaság) ma délután tartotta évi rendes közgyűlését *gróf Csekonics* Endre elnöke alatt. Az előterjesztett igazgatósági jelentés konstataja, hogy a lefolyt üzleti év a legkedvezőbbek egyike, melyet a társaság fennállása óta elért. Az üzlet folytonos haladásról és terjedéséről tanuskodik a tavalyi tüzosztályi díjbevétele, mely az 1892. évi 4,998,540 ft 76 krral szemben 5,165,901 ft 13 krt, vagyis 167,560 ft 37 krnyi többletet tüntet föl; az ebben az üzletágban elért nyereség pedig az 1892. évi 277,300 ft 50 krral szemben 328,614 ft 76 krra rug. A mérleg szerint a nyereséget 1,234,237 ft 39 krt tett ki. A nyereséget a következőképp osztották el: 50% 239,280 forint 20 kr. után az életbiztosítottak nyereségrészeül 119,640 ft 10 kr, 10% 1,233,159 ft 81 kr után a külön tartalék részére 123,315 ft 98 kr, 6% 1,233,159 ft 81 kr után igazgatósági nyereségrészeül 73,989 ft 58 kr, 3% 1,233,159 ft 81 kr után a tisztviselők nyereségre osztható részére 36,994 ft 79 kr, 2% 1,233,159 ft 81 kr után tisztviselői nyugdíjalapra 24,663 ft 19 kr. Az ezután fenmaradó 855,633 ft 75 krból minden részvény után 230 fto vagyis 690,000 forintot fizetnek ki, míg a fenmaradót 165,633 ft 75 krból pedig 8949 ft 73 krt az idei rendkívüli közhasznú célú adakozások fedezésére tartalékba helyeznek s a végre fenmaradt 156,684 ft 2 krt a külön tartalék további gyarapítására utalják át, mely ezzel 280,000 forintra rug. A Magyar-francia biztosító részvény társaság részvényeire vonatkozólag az igazgatósági jelentés felel, hogy a részvényeket az 1893. január 13-iki rendkívüli közgyűléstől nyert felhatalmazás alapján vásárolták. Az ekként a társaság érdekkörébe vont magyar-francia biztosító részvény társaság élére állított új igazgatóság már eddig is sikeres tevékenységet fejtett ki abban az irányban, hogy e társaság ügyvitelében is ugyanazok a takarékosági és üzleti elvek gyökeresedjenek meg, a melyek az általános biztosító társaságnál anynyira beváltak. A társaság ez évben jötekönyvére 10,575 fto szavazott meg, mely öszszegből 5000 ft a honvédtisztok-leányárvaházának, 2500 — 2500 ft pedig Kossuth szobrára és a millenniumi kiállítás költségeire jut. A közgyűlés a jelentéseket tudomásul vette és úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadta, mire a közgyűlés véget ért.

(A Csizi Jód-Brom-Fürdő) évadja megnyílik május 1-én, tart szeptember végéig. Forrása a legtartalmasabb, leghathatósabb Jód-brom-forrás. A gyógyeredmények meglegők. A fürdőközségnek immár 10 bérház több mint 100 kényelmesen berendezett lakszobával áll rendelkezésére. — Kitény konyha, billiárd, zongora, olvasó-terem; térszene naponta kétszer. Elő- és utóévadban leszállított labdák. — Ekkor katonatisztek, állami és vasuti hivatalnokok gyógy- és fürdődják tekintetében is 50% kedvezményben részesülnek. Prospektusokkal szolgál az igazgatóság *Csizi, u. p. Rimaszécs*

(Időjóslat apr. 22-ére.) *Borus, eső, hő-súlyedés, szeles.*

Irodalom.

Az Athenaeum Képes Irodalomtörténetéből (szerk. Beöthy Zsolt) megjelent a 19-ik füzet, az előbbiekhöz hasonló gazdag tartalommal és szép illusztrációkkal. Különösen érdekes a fiatal párt ábrázoló kép az 1790-iki magyar viseletben, melynek kötelező tételére *Gvadányi* törvényt kívánt alkotni. Külön mellékletül vannak a füzethez csatolva: *Mikes Kelemen* Török országi Levelei-nek első két lapja és *Palocsay György* kuruc tábornok özv. *Bottányéhoz* írt üdvözlő versének hasonmásai. — A nagydíszű vállalat füzetenként 40 krtért *Löwy Adolf* ujhelyi könyvkereskedésben megrendelhető.

Az 1848-49-iki magyar szabadságharc története című illusztrált vállalatból most jelent meg a 10. füzet. — *Gracza György* e füzetenben az 1848-iki törvények ünneplés szentesítését mondja el a megszokott eleveoséggel. E történelmi nevezetességű eseménynek egyik igen érdekes epizódja, hogy

Folytatás a II-ik mellékleten.

V. Ferdinánd neje: a királyné a rendek üdvözlétére — mivel magyarul nem tudott, németül pedig nem akart beszélni — latin nyelven felelt. — A füzet a következő egykori illusztrációkat tartalmazza: Csányi László (arckép). — Kossuth és a honvédsereg vezérei (Berlinben rajzolt egykoru kép). — Magyar tábor a szabadságharc alatt (Egykoru kép). — Perczel Mór (1848-49. arckép). — Karlóca város pénzügyalványa 1849-ben. — Teleki László gróf (1861. arckép). — Osztrák lovasság 1848-49-ben (Eredetije a bécsi udvari múzeumban). — Az 1848-49. törvények ünnepes szentesítése. — Kossuth megérkezése Pestre 1848. ápr. 14-én (Egykoru rajz után). — A kiadóhivatal Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) könyvkereskedése Budapesten Andrassy ut. 21. sz. a. még most is fogad el előzetéseket, mégpedig 6 füzetre 1 ft. 80 krral, 12 füzetre 3 ft. 60 krral és 24 füzetre 7 ft. 20 krral, Egy-egy füzet ára 30 kr. — Megrendelhető Löwy Adolf könyvkereskedőnél is S.-A.-Ujhelyben.

Zemplén-vármegye Monographiája.

Szirmay és egyéb kútfők nyomán szerkesztett két kötetes munka.

Irta: **Kapás Lajos Aurél.**

I. Kötet.

Bevezető fejezet.

„Igazat nem hamisítottam, hamisat nem igazítottam.“
Tinódi.

(Folytatás.)

Tokaj

közeliében a vasúti munkálatok teljesítése közben, két arany gyűrűt találtak. Ezek a gyűrűk négy-szögletes, a csúcsok felé keskenyedő sodronyból vannak készítve.

Hasonlóan

Tolcsva

is gazdag leletet szolgáltatott. A 1. lelet tárgyai a következők: 4 drb bronz tekercs; 16 drb tölcséredék ékítmény; 70 drb bronz boglár és gomb; 2 drb borostyankó nyakfűzér. Valamennyi a nemzeti muzeum tulajdonát képezi.¹⁰²⁾

Ulics

egy arany sodronnyal gazdagította a megye területén talált régiségek számát. A sodrony súlya 4 arany.¹⁰³⁾

Vily

szintén érdekes lelettel járult a már eddig általam felsorolt régiségekhez. A leletre a következő módon akadott.

1857-ben, november hóban, amidőn az őszi szántást végezték, a falu birájának »Hetyke domb«-on levő földjén egy nagy kődarabra bukkanak. E követ eltávolítván onnan: körülbelül 35 cmnyi mélységben egy cserép edényt találtak, amelyben a következő bronz tárgyak voltak: 1. Egy törnemű bronz fegyver; hosszúsága 25 cm. és 41 mm.; szélessége 48 mm. A penge sima, tövén két nyílás van, meglévő szögekkel. A markolat, melynek szélei behajtottak és rovatoltak, három lyukkal van ellátva, habár ezekből a szögek kihullottak. 2. Két törscsucs; az egyiknek hosszúsága 238, legnagyobb szélessége 60 mm. Pengeje közepén egy borda vonul végig, alul két nyílás, bennük két egyszerű szög. Azonkívül (a széllel párhuzamosan haladók) két bevésített vonallal van díszítve. A másik törscsucs hasonló idomu, hegye azonban ujjabban letörtött, a közepén három borda fut végig és két nyílásból gömbölyű feji gombok állanak ki. 3. Lándzsacsucs bronzból, melynek hossza 138 mm. és legnagyobb szélessége 40 mm. A nyél befogására való nyílás átmérője 23 mm. A hüvelyből, folytonosan keskenyülve, éles és crós borda fut ki; a lándzsa szárnyai is a legnagyobb szélesség után folytonosan keskenyülnek, végre a bordával csucsban végződnek. 4. Három kargyűrű; kettő közülök sima és a végek felé hegyesülők; ezek egyikének átmérője 53 mm., szélességi átmérője 44 mm.; a nyílás 6 mmnyi távolságra. A harmadik kargyűrűnek átmérője 68 mm., a végek összcscukódnak. 5. Egy rendkívüli nagyságu bronz tekercsnek végei ujjabban letörvék, hossza 209 mm.; alsó része ujjabban törés miatt hiányzik.¹⁰⁴⁾

Zombor

és Tereza között, amidőn 1858-ban a tiszta-vasut földmunkálatait végezték, több sirra bukkantak. Ezekben a sírokban földből égetett urnák (edények) voltak. Ezen urnák egyike nyílt tűz mellett égetve 158 mm. magasságu; nyílásának átmérője 96 mm.; a szélesedésének átmérője 107 mm.. A fenék átmérője pedig 67 mm. Nyaka alatt öve van domborulatközből álló egyszerű díszítéssel, továbbá — közébe-közbe — egyenes és háromszögű vonalokkal. Három vízszintes sáv után négy lefelé tartó vonal következik. Az edény fülei kicsinyek.¹⁰⁵⁾

A vármegye területén előkerült őskori leletek egyik leggazdagabb, legérdekesebb, minőségileg és mennyiségileg legszebb példányait azon leletek nyújtják, amelyek

Nagymihály

község határában találtak s melyeknek legna-

¹⁰²⁾ Hampel: Id. m. 164. lap és Trouvailles de l'age de bronze en Hongrie. 104. lap.

¹⁰³⁾ Milleker Bódog: Dél-Magyarország őskori régiség-leletei. 47. lap.

¹⁰⁴⁾ Hampel: Id. m. 170—171. lap és Osoma: Östörténelmi nyomok Abaujmegyében 51. lap; Goos: Chronik der archaologischen Funde Siebenbürgens, 60. lap.

¹⁰⁵⁾ U. o. 173. lapon és Archiv für österreichische Geschichtsquellen, továbbá: Trouvailles de l'age de bronze en Hongrie. 39. l.

gyobb része Sztáray Antal gróf tulajdonába ment s csak egy igen kicsiny rész belőlük jutott a nemzeti muzeumba.

Sztáray Antal gróf tulajdonába (ma már valószínűleg az örökösöknél van) a következő tárgyak voltak: a) Tokos véső bronzból. Keskeny testű, középtől lapul és kiszélesbül, éle egyenes. Karimája alatt két harántos hornyolat, melyek alatt középtől három, hosszában álló, párhuzamos domború vonaldisz és oldalt a perimék határozottan megjelölvék.

(Folytatjuk.)

Egyesületi élet.

Köszönet-nyilvánítás.

Aulírtak mindazon hölgyeknek, kik a zempléni hölgyek nevében a Kossuth Lajos ravatalára tett igen díszes koszorú költségeihez honleányi adományaikkal járultak — ezennel hálás köszönetünket nyilvánítjuk azért, hogy ezt a mi felkérésünkre szíveskedtek megtenni.

S.-A.-Ujhelyben, 1894. ápr. hó 19-én.

Matolai Etele.
Lácza Etele.

Vármegyei Hivatalos Rész.

815 kb. sz. T. Zemplénvármegye közig. bizotts. elnökétől.

A »Zemplén« tek. szerkesztőségének.

Megkeresem a t. szerkesztőséget, hogy ezen hirdetményt a vármegye hivatalos lapjában 3 ízben közölje és az illető példányokat díjszámlájával terjessze be.

S.-A.-Ujhely 1894. április hó 6-án

2—3

Molnár főispán
mint a közig. bizotts. elnöke

815 kb. sz. T. Zemplénvármegye közig. bizotts. elnökétől.

A nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszter a m. kir. államvasutak Orpataki hidjának bővítéséhez Szerencs község határában szükségelt területre a kisajátítási eljárást 2639/94 sz. intézvényével elrendeli.

Hirdetmény.

Ezen intézvényével elrendelt kisajátítási eljárás foganatosítására az 1881. XLII. t. c. 33. §-a értelmében Horváth József tb. főjegyző elnöke alatt Hönisch Dezső kir. főmérnök és Matolay Béla járási főszolgabíró tagokból és Fejes Ernő tb. aljegyző mint a bizottság jegyzőjéből álló bizottságot küldi ki és egyúttal a bizottsági eljárás határidejéül f. évi május hó 15-én napjának d. e. 9 órája Szerencs nagyközség házához, és onnan a helyszínére küzvetik.

Miről Szerencs nagyközség előjárása a terv közlése mellett azon meghagyással értesítetik, hogy a tervrajzot és összeírást a község-házánál a tárgyalás határánapjáig 15 napi közzemlére tegye ki és arról az érdekelteket a helyi szokáshoz képest a törvény 34. §. értelmében értesítse és mindezek megtörténtét igazoló adatokat a küldöttégnek a tárgyalás napján a tervezetekkel együtt mutassa be.

Ezen hirdetmény a Budapesti Közlönyben egy ízben, a vármegye hivatalos lapjában pedig 3 ízben közzétetik és a m. kir. államvasutak Igazgatóságának, valamint gróf Szirmay György telekkönyvi birtokosnak kézbesítetteti rendeltetik.

S.-A.-Ujhely 1894. április hó 6-án

Molnár István főispán,
mint a közig. bizotts. elnöke.

6724 94. sz. Zemplénvármegye alispánjától.

Hirdetmény.

Közírték tétetik, hogy a Ludovika Akadémia tisztkező tanfolyamára az 1894/5-iki tanévtől kezdve, és pedig a néhai Buttler János gróf alapítványára egy ifju vármegyénk ajánlatára felvesendő lesz. Felhivatnak tehát mindazon szülők v. gyámok, kik fiokat, illetve gyámoltukat ajánlatba hozatni óhajtják, hogy kellőleg felszerelt és szabályszerűleg bélyegzett pályázati kérvényeket legkésőbbben a f. évi május hó 15-ig benyújtsák.

A pályázó ifjura vonatkozólag középiskolai IV. osztály látogatásáról legalább jó eredményt feltüntető bizonyítvány mutatandó be, korára nézve pedig október hó 1-én legalább 14 évesnek kell lennie, legfeljebb pedig 16 éves és 6 hónaposnak.

A ki a nevezet intézetbe akár egész akár félfizetéses helyre már felvétetett, nem pályázhat.

A kérvény felszerelendő:

- a) magyar állampolgársági
- b) egészségi bizonyítványval tényleges szolgálatban álló honvéd vagy közhadseregbeli orvos-tudortól,
- c) családi értesítővel,
- d) erkölcsi bizonyítványval azon esetben, ha az iskolai bizonyítványban ez nem foglaltatnék.
- e) ha a pályázó a középiskola IV. osztályát még be nem végezte ez ennek látogatásáról szóló bizonyítvány mellett a III. osztály bevégzéséről szóló bizonyítvány.

A IV. osztály bevégzéséről szóló bizonyítvány a felvételi vizsga alkalmával lesz bemutatandó.

f) A pályázó szülő vagy gyám, a kérvényben az iránt is köteles nyilatkozni, valjón pályázó fián kívül neveltetik-e állami vagy magán alapítványi helyen más gyermeke is, vagy részesül-e valamelyik ösztöndíjban, vagy közelátásban, és milyenben?

g) havonkénti 3 frt zsebpénz kiszolgáltatására képes-e magát kötelezni.

A részletes feltételek irattárunkban megtekinthetők.

S.-A.-Ujhely, 1894. évi április hó 16-án.

Matolai Etele, alispán.

6143 sz. T. Zemplénvármegye alispánjától.

A »Zemplén« t. kiadóhivatalának.

Ezen közérdekű intézmény a járások főszolgabírái útján legszélesebb körben közhírré tétetni és a vármegye hivatalos lapjában közzététetni rendeltetik.

S.-A. Ujhely 1884. év április hó 4-én.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

Földmívelésügyi m. kir. miniszter 777/VI. 1.94. Valamennyi vármegye és törvényhatósági joggal felruházott város közönségének. Az összes gazdasági egyletnek (Besztercze-Naszód, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Maros-Torda, Szeben, Udvarhely, Árva, Liptó, Máramaros, Sáros, Szepes, Trencsén, Turóc, Zólyom vármegyék és gazdasági egyleteik kivételével) és valamennyi szőlőszeti és borászati egyletnek. A mult évekhez képest a folyó év megfelelő időszakaiban ismét a legkiterjedtebb módon alkalmat kívánok nyújtani ahhoz, hogy szőlőbirtokosaink és szőlőművelőink a szőlőoltási eljárásokban való gyakorlati ügyességet és jártasságot elsajátíthassák. E célból a j. év március, április és május hónapjaiban fás-, f. év május és június hónapokban pedig zöld oltási tanfolyamok tartását rendeltem el. A tanfolyamok eredményesebbé tételére céljából a fás oltványok készítésének bemutatásán kívül az oltványok eliskolázására a további kezelést is bemutattani kívánom az érdeklődőknek. Minthogy pedig a hazánkban ismert fásoltási eljárások közül a paulis-baraczkai telepen gyakorlatban lévő Richter-féle eljárás a nagyban való oltvány készítésnél eddig a legcélszerűbbnek bizonyult, főleg ezen oltási eljárás ismeretét kívánom terjesztetni. Ily tanfolyamok, a hol a paulis-baraczkai oltvány készitési mód, az oltványok elültetése és további kezelése is bemutatatik a budapesti érdektörvényi, tarzali, ménesi, pozsonyi és tapolczai vincellér iskolákban, továbbá a nagykarolyi, pece szendrői és fehértemplomi amerikai szőlőtelepeken tartatnak s a vincellér iskolák igazgatói úgy mint az amerikai szőlőtelepek vezetői utasítottak, hogy a tanfolyamok megtartásának idejét a közeli vidék érdekeltségének tudomására hozzák. Azon felül utasítottam a szőlőszeti és borászati felügyelőket, hogy a működésük körébe osztott vármegyék azon városaiban és községeiben is lehetőleg tartsanak fás és zöldoltási tanfolyamokat, a hol a törvényhatóságok, városok községek vagy egyesületek ily tanfolyamok tartását óhajtják és a hol az oltásra alkalmas anyag már rendelkezésre áll. Ha pedig az illető törvényhatóságok, városok, községek vagy egyesületek az oltványok eliskolázását és további kezelését is bemutattani kívánják, tartoznak az iskolázáshoz szükséges megfelelő talajt kellően megforgatni és az oltványok eliskolázását és további kezelését szakközgeik felügyelete alatt, s ennek utasításai szerint saját költségükön végeztetni. Felhivom a (cimet) hogy az ottani tanfolyamok megtartására vonatkozó intézkedésemet a legkiterjedtebb módon hozza az érdekeltség tudomására azzal, hogy azok, kik ily tanfolyamok tartását óhajtják, megkereséseikkel közvetlenül az illető kerület borászati felügyelőjéhez forduljanak. Végül buzdításul a mult évekhez képest s az 1891. évi 10486 sz. rendeletben megállapított feltételek és módzatok mellett, úgy a fás mint a zöld oltási tanfolyamokra két-két díjat tűzök ki, ugymint első díj 1 drb 10 frankos aranyat, második díj 1 drb 10 frankos ezüst forintot. Ily díjazott tanfolyam mind a fás mind pedig a zöld oltásra nézve egy-egy vármegye területén rendszerint csak egy és pedig a vármegyei gazdasági egyesület által egyetértőleg kijelölendő helyen tartható meg. E két (egy fás és egy zöld oltási) díjazott tanfolyamon felül több díjazott tanfolyamot egy vármegye területén csak kivételesen s csak indokolt felterjesztésre engedélyezhetnék. Ebből kifolyólag felhivom a közönséget, hogy a díjak utalványozása iránt annak idején tegyem hozzáam feltetjesztést. Kelt Budapest 1894. évi március hó 6-án Bethlen s. k.

6459 sz. Zemplénvármegye alispánjától

Pályázati hirdetés.

Az előléptetés folytán üresedésbe jött nagymihályi nyilvános jelleggel felruházott kórházi igazgató-főorvosi állásra, mely állással évi 500 ft fizetés van egybekötve, továbbá a nagy-mihályi

járásorvosi állásra, melynek évi javadalmazása 500 ft fizetés és 100 ft utiátalány, ezennel pályázatot hirdetnek.

Felhívom ehhez képest mindazokat, a kik ezen állások egyikét elnyerni óhajtják, hogy az 1893. évi I. törvények 1. és 9. §§-ai I. bekezdésének 3. ik pontja, illetőleg III. bekezdésének 1-ső pontjában előírt minősítéseket igazoló, szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket beárólag *folyo évi május hó 15-ig* a főispán ur ő méltóságához nyújtsák be.

Kelt S.-A. Ujhelyben 1894. évi április hó 3-án
Matolai Etele, alispán.

131194. k. i. sz. Zemplén-vármegye számvevőségétől.

Főlhívás versenyárgyalásra.

Vármegyénk t. gazdasági választmánya Sátoralja Ujhelyben az 1894. évi apr. hó 11-én tartott ülésében elhatározván, hogy a t. vármegye székházának folyosói, ugyszintén mindazon hivatalos szobák és helyiségek is, melyeknek kimezseltetése elodázhatatlanul szükségessé vált, már a jövő május hó folyamán tisztogatás alá kerülnek: föl hívom az erre vállalkozni szándékozó ujhelyi építőmestereket és kőműveseket, hogy a kimezselendő helyiségek megmutatása végett a t. vármegye őrmesterével beszéljenek, a helyiségeket tekintsék meg és az azok felújítására vonatkozó, 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat hozzám a f. hó 30-ának d. u. 6 órájáig nyújtsák be.

A benyújtott írásbeli ajánlatok fölött a t. vármegye gazdasági választmánya log határozni, amely határozatról az ajánlatot tevők számvevőségünknel május 6-áig tudomást szerezhetnek.

S.-A. Ujhely, 1894. apr. 20-án.
Dongó Gy. Géza, főszámvevő.

1321. sz. I. 894. A s.-a. ujhelyi j. főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

T. Zemplén-vármegye tek. Alispánjának f. évi 6571. számú intézkedésével, a vezetésem alatt álló szolgabírói hivatalban egy napidíjnak ideiglenes felvétele engedélyeztetvén, — felhívom azokat, kik ezen havi 30 frrtal díjazott állást elnyerni óhajtják, hogy hivatalomban — eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányaikkal — jelentkezzenek S.-A. Ujhely, 1894. április hó 18.

Barthos József, főszolgabíró.

168/VIII 894. A s.-a. ujhelyi j. főszolgabírájától.

Felhívás.

A sátoralja-ujhelyi kerületi betegsegélyző pénztár évi közgyűlésének megtartására — az 1891. évi XIV. tcz. értelmében és az ennek alapján készült alapszabály 26. §-ának rendelkezéséhez képest 1894. év április hó 25. napjának délutáni 3 óráját, s az esetre, ha ezen közgyűlés határozatképes nem lenne, 1894. év május hó 3-ik napjának ugyancsak délutáni 3 óráját, Sátoralja Ujhelybe, a ker. betegsegélyző pénztárhelyiségebe ezenel kitűzöm, — s a midőn a tárgy-sorozat az alábbiakban közlöm, felhívom a kerülethez tartozó s.-a. ujhelyi, bodrogközi, szerencsi és tokaji járásokból választott közgyűlési kiküldötteket, hogy a közgyűlésen lehetőleg teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság pénztári jelentése és a számadások feletti határozathozatal, valamint a felmentvény iránti határozat.
2. Az igazgatóságból egyharmad részben sorshuzás utján kilépő tagok választása. (Alapszabály 22. §.)
3. Felügyelő bizottság tagjainak választása (Alapszabály 25. §.)
4. Választott bíróság választása. (Alapszabály 28. §.)
5. Tartaléktöke feletti határozat. (Alapszabály 17. §.)

Kelt S.-A. Ujhely, 1894. márczius hó 31.
Barthos, főszolgabíró.

83432,93./VI. sz. Kereskedelemügyi m. k. minister.

Rendelet

a mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893. XXIII. t.-c. végrehajtása iránt.

Az 1893. XXIII. t.-c. 1894. évi január hó 4-én lép életbe. Ezen törvénynek kellő végrehajtása iránt a földművelésügyi, pénzügyi és a belügyi minister urakkal egyetértőleg következőkben foglalt rendelkezések szoros szem előtt tartását rendelem.

(Folytatás.)

Ezen általános szabály alól azonban a tokaji borvidék borai annyiban képeznek kivételt, a mennyiben a tokaji, szomorodni, hegyaljai vagy általánosságban tokaji borvidéki nevezés használata azon borok forgalombahozatalánál, melyek külföldi, mazsolaszőlő hozzáadásával állítottak elő, még akkor sincs megengedve, ha az illető borok tényleg a tokaji borvidéken termettek is (l. a jelen utasítás 3. §-át.

Végül titva van külföldi borokkal hazai ter-

mésű bor megjelölése alatt forgalomba hozni, vagy valamely hazai borvidék vagy termelési hely neve alatt árusítani.

Ha a termelő, kereskedő vagy kimerő a forgalomba hozott bornak szőlőfajta szerinti megjelöléssel is alkalmazni kívánja a borvidék vagy a termelési helynek megfelelő elnevezés mellett azt is használhatja ugyan, de a bort csak azon fajta szerinti elnevezés alatt hozhatja forgalomba, amely fajtaból a bor tényleg szüretett. Így pl. nem szabad az Ezerjő vagy Hárslevelű szőlőfajta terméséből előállított bort Trauni vagy Rizling, vagy a Kadarka borát Carbenet bor gyanánt, vagy neve alatt, vagy megfordítva forgalomba hozni.

A különböző vidéken vagy különböző helyen termelt, vagy különféle szőlőfajtákból szűrt borok keveréke azon borvidék termelési hely, vagy ha a termelő vagy kereskedő fajnevet is alkalmazni kíván, azon szőlőfajta szerinti elnevezés alatt hozandó forgalomba, mely borvidék, termelési hely vagy szőlőfajta jellegének a keveréshez használt borok közül az összehasznált bor inkább és tényleg megfelel.

Az, aki ily borokat forgalomba hoz, a panasz alapján eljáró hatóság felszólítására tartozik annak származását számla, illetőleg vételi bizonylat, vasuti vagy hajófuvarlevél felmutatásával vagy más alkalmas módon igazolni.

Ez az igazolás, az 1893. XXIII. t. cz. életbe lépte előtt beszerzett borokra nézve az illetékes I. foku hatóság vagy kir. közjegyző jelenlétében történt hivatalos felvétellel (leltározással) is pótolható. E leltározás azonban az állandó szakértő bizottságok esetleges későbbi határozatait nem befolyásolhatja.

II. rész.

5. §.

A büntetés kiszabása tekintetében a törvény 5. és 6. §-a különbséget tesz a kihágások közt; és pedig:

a) szigorubb t. i. 25 ftól 300 fttig terjedhető pénzbüntetéssel és két hónapig terjedhető elzárással való büntetést rendel arra, a ki a 2. §-ban említett mesterséges bor készítésével vagy gyártásával követ el kihágást és

b) enyhébb, t. i. csak (25 ftól 300 fttig terjedhető) pénzbüntetéssel való büntetést rendel arra a ki a törvény rendelkezései alá eső más kihágást követ el.

Mindkét esetben azonban a jelzett büntetések csak annyiban alkalmazhatók, a mennyiben az elkövetett cselekmény a büntető törvények vagy a közegészségügyi törvény vagy szabályok szerint súlyosabb büntetés alá nem esik; mert az utóbbi esetben az elkövetett cselekmény az illető törvény vagy szabályok alapján bírálandó el.

Mind az a) mind a b) alatti esetekben a kihágás elkövetői ellen ítéletileg oly további elbánnás is alkalmazható, a mely a büntetés közvetett hatásában szigorítja.

Ily szigorítások:

1. a büntető ítéletnek az elítélt fél költségén való közzététele.

Ha azonban ez ítéletileg elrendeltek, a közzététel módja és határideje az ítéletben állapítandó meg. (Lásd a törv. 8. §-át.)

2. A bor elkobzása (l. a törv. 9. §-át) s az ítéletben megjelölendő jótékony célokra fordítása. (L. a törv. 12 §-át.)

Hogy a büntetés a jelen §. a) — b) pontjában említett büntetések végső határai közt miként szabassék ki, s hogy a fenti 1. és 2. pontban említett szigorítások mikor alkalmaztassanak, az az eljáró hatóságok mérlegelésétől függ. Általánosságban az az elv követendő, hogy szigorubb büntetés szabandó ki akkor, ha a kihágás ismételt követte el, vagy ha az elítélt ily kihágás miatt már büntetve volt, tehát visszaesést tanúsított, vagy ha a cselekmény súlyosabb beszámítás alá eső körülmények közt (nagy arányokban vagy rendszeres foglalkozásként) követte el.

6. §.

A törvény 5—6 §-aiban felsorolt kihágások feletti eljárásra és ítélethozatalra az 1880. XXXVII. t. cikkben és az ennek alapján az 1880. évi augusztus hó 17-én 38547. szám alatt kiadott belügyministeri rendeletben megnevezett közigazgatási hatóságok illetékesek, u. m.:

- 1-ső foku hatóság;
- a) községekben a főszolgabíró vagy az erre felhatalmazott szolgabíró;
- b) városokban a kapitány vagy a tanács által e részben megbízott tisztviselő.
- c) Budapest mindenik kerületében az illető kerületi kapitány.

Mint másodfoku hatóságok eljárnak:

1. megyékben az aispán;
2. törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanács;
3. Budapestben a főkapitány.

Mint harmadfoku hatóság a m. kir. belügyminister jár el.

Két egybehangzó büntető ítélet ellen is van fellebbezésnek helye.

7. §.

Ha a törvény rendelkezései alá eső kihágások elkövetéséről teljesen megbízható feljelentés

vagy panasz tétetett, vagy ha e tekintetben alapos gyanu támadt, köteles az első fokban való eljárásra hivatott hatósági közeg egy községi előjárósági tag, és amennyiben azt szükségesnek tartaná, a legközelebbi vegyészeti állomás kiküldöttjeivel vagy járási orvos vagy más vegyész vagy gyógyszerész kíséretében, a vádolt vagy gyanúsított egyén előzetes értesítése nélkül, annak üzleti helyiségében, lakásán vagy szállásán, vagy azon a helyen, a hol a tiltott cselekmény elkövetett, vagy a hol annak elkövetése feltételezhető, azonnal megjelenni, ott beható helyi szemlét és vizsgálatot tartani s mindazon körülményeket kideríteni, a melyek a panasz vagy gyanu igazolására és megerősítésére vagy eloszlására alapul szolgálhatnak.

Jogositva van a hatóság az oda legközelebb eső vegykísérleti állomások egy vegyész képesítéssel bíró közegnek kiküldetését sürönyileg is meghívni a vizsgálatához s az illető állami vegykísérleti állomások ezen meghívásnak megfelelni tartoznak.

Az ily vegykísérleti állomások jegyzéke az iparhatóságokkal időről-időre közöltetni fog.

E vizsgálatnál az eljáró I. foku hatóság köteles különösen a külső ténykörményeket figyelembe venni s lehetőleg már ezekből megállapítani, hogy követte-e el kihágás vagy sem?

Ily külső ténykörmények és jelek pl. ha oly anyagok vannak készletben, a melyek mesterséges bor gyártására alkalmasak, a melyeknek ily célra forgalomba hozatala tiltva van. (Lásd a jelen rendelet 1. §-ának b) pontját.) A mesterséges borok készítésére alkalmas anyagoknak ily czimen s erre a célra forgalomba hozásával elkövetett kihágás megállapításánál figyelembe veendő külső ténykörmények az árjegyzékek, hirdetések feliratok, a csomagok vagy dobozok jelzése stb.

(Folyt. köv.)

194 VIII. 94. s.-a. ujhelyi j. főszolgabírájától.

V lamennyi községi bírának.

Jancsó Miksa tétsóvári illetőségű, s.-a. ujhelyi lakos pincér, f. hó 10 én Csapról S.-A. Ujhelybe jövet munkakönyvét elvesztette, felhívom a Cimet, hogy megtalálása esetén ide terjesszék.

S.-A. Ujhely, 1894. április hó 15-én.

Urbán Ferencz, főszolgabíró.

Nyilt-tér*)

Közvagyon kezelésénél az árverés rendszerét a kezelők felelőssége és a nagy közönség érdekeinek megvédése szempontjából alkalmazzák, de bizonyára nem azért, hogy a legtöbbet ígérő az aláirt szerződés alól az intézők jóvoltából kibujhassék.

Csak S.-A. Ujhely város mostani közeveti és piacjog-bérlője van abban a szerencsés helyzetben, hogy a képviselő-testület vele szemben meghatóan kegyes és az aláirt szerződésre őt a „leg-többet ígérő” nem kötelezi.

Legalább arra vall a köztudomású tény, hogy ezen bérlő ur hónapok hosszú során át bért nem fizet tartozása hol 8000, hol 6000 ft (egész évi bért 11,020 ft és sz óvadék ennek csak 1/4 része és hosszú pihenés után csak akkor szánja magát rá a bérfizetésre, ha előbb a képviselő-testület legalább 1000 frtos relaxatákkal hajlandóságát megnyeri.

Igy történt, hogy az utolsó napokban a képviselőség a vámbérlőnek már 2-odizben 1000 ft elengedett a bérből, melyre jelenleg több, mint 6000 fttal tartozik és ennek egyedüli oka, jogcime az volna, hogy a ministerium a piaci helypénznek a városon kívül szedését tiltotta. Amde ez a jövedelem, ez a jog a bérleti szerződésben nem foglaltatik s így ez érthetetlen nagylelkűség annál furcsább szívben tűnik fel, mivel még azon esetben is, ha a szerződés is erre kiterjednék és engedménynek helye nem volna egyszerűen azért mert a t. bérlő ur a minister tiltó szava daczára bizony most is szedi a megkárpótolt helypénzeket.

Ez anomália és a nagy terhek alatt sinlődő közönség elleni véték. Azért midőn ezt a nyilvánosság elé hozzuk, jól esik közudomásra hozni, hogy a képviselőség határozata ellen a közönség köréből felebbezés adatott be és kívánatos volna, hogy ehhez az ügy sikere érdekében minél számosabban csatlakozzanak.

Egy adófizető.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

A szerkesztő póstája.

D. A. urnak. *Homonna*. Az igen becses kéziratot, kívánásá szerint, a mult csütörtökön póstára adtuk. — Fogadja a szép műből merített magas szellemi élvezetért köszönetünket.
H. L. urnak — *B.-Pest*. Becses ígérethez számot tartunk.
V. L. urnak — *B.-Osaba*. Levelt írtunk.
Az ibolyához — *A gólyamadárhoz* — Hozzá c. alkalmi zöngemények „költő”-jét nem kívánjuk személyesen is megismerni és nem vagyunk kíváncsiak „inkognitójának” fátyolát föllebenteni.

Felelős szerkesztő:

DONGÓGY. GÉZA.

Kiadó-tulajtonos: **Éhlert Gyula.**

A „miskolci hitelintézet“, áru és terményraktáraiban
a

gyapju-vásár

beraktározással egybekötve
1894. évi június hó 6-ik napján tartatik.
Részletes felvilágosítással szívesen szolgál
A „miskolci hitelintézet“ részvénytársaság
igazgatósága.
Utánnymat nem díjaztatik!

A magyar általános kőszénbánya-részvény-társulat
Budapest, V., bálványutca 8

ajánlja a t. c. gőzmal- a gazdaközönség és
moknak, szeszgyárak- cséplési idényre cséplőgép-tulajdono-
nak és egyéb ipar- soknak kitűnő minő-
vállalatoknak, valamint a küszöbön álló ségü

akna, koczka és darabos szenét
ccenteri, királdi stb. bányáiból
legjutányosabb áron, egész koczirakományokban, minden
állomásra szállítva. 1-6

RÓZSÁK

2000 darab magas törzsű ed-
zett és gyökerezett a leg-
jobb és legkeresettebb fajok-
ból, köztük sok 1893. évi
ujdonság, eladatnak.
A szállítás cseréjében s
szakszerűen csomagolva á-
prilis 15-től kezdve történik.
Csokrok, különösen: meny-
nyasszonyi, báli, mellesokrok
stb. a legujabb formában,
valamint száraz és élő koszo-
ruk szallag és felirattal, iz-
lésszerűen köttetnek és a
legolesőbban számíttatnak.
Szíves megrendelést kér
UHL MATH.
mű és keresk. kertész.

Kertészet: Kassa, Andrassy utca 5. szám.
Virágüzlet: Kassa, Fő-utca 81. szám.

Legelő bérbeadás.

A Méltóságos gróf Széchenyi Sándor
és társai tulajdonát képező abarai birtokon
több száz hold szarvasmarha és lőlegelő e
tavaszon bérbeadó lesz.
Ezenkívül csikók is darabonként legelőre
felvételnek.
Közelebbi felvilágosítást ad az ura-
dalmi erdészeti hivatal Nagy-Toronyán.
Pósta és vasuti állomás S.-a-Ujhely.
Winter Camillo,
urad. erdész.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX-ik tör-
vénycikk 102. szakasza értelmében ezennel közhírré teszi,
hogy a varannói királyi járásbírósnak 365/p. számú
végzésével Viszoki Jánosné kladzani lakos végrehajtató javára
Harman János és Mihály t. polyánkai lakosok ellen 100 ffr
tőke, ennek 1892. év július hó 18. napjától számított 6%
kamatai és eddig összesen 23 ffr 38 kr. perkoltség követelés
erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság
le-foglalt és 337 ffr-ta becsült ló, tehén stbből álló ingóságok
nyilvános árverés útján eladatnak.
Mely árverésnek a 425/p. 94. kiküldést rendelő végzés
folytán a helyszínen vagyis Tav.-Polyánkán alperesek lakásán
leendő eszközésére 1894. évi április hó 27. napjának d. u. 2
órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly
megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az
1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérő-
nek becsáron alul is eladatni fognak és hogy az árverés Is-
tocsó János, Krajnyik Pál, Ferencz Marie és Novotni Mi-
hály érdekében is megfog tartatni.
Kelt Varannón, 1894. évi április hó 17. napján.
Sztankó László, kir. bir. végrehajtó.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS, „MAGYAR SELTERS“

Vegelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag
félíg kötött szénsavtartalma kiváló hatásának bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, a hol a szabad
szénsav csekélyebb jelenléte megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félíg kötött
szénsav gazdagsága a gyógyhatású alkotórészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközözi.
Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsavtartalom-
ban erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gleicherbergi, tüdőhajokban**, különösen **tüdővérzé-
seknél** már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézeiben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfban**
a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navratil,
dr. Poór, dr. Kéty, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Duschek, stb. a legjobb **erővel**
alkalmazták a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz
párservatív gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen,
borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
töraktár **Édeskuty L.**
Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

cs. és k. és szerb
udv. ásványvíz
szállítónál
Budapest

Eladó ház.

Nagy-Mihályban a Rohnyák-féle ház,
(melyben jelenleg korcsma üzlet van) szép
és terjedelmes kerttel szabadkézből eladó.
— Bővebb felvilágosítás nyerhető **Kiss
István** urnál Mezőlaborczon. 1-2

Haszonbérlet.

A „Magyar cukoripar részvénytársaság“
1894. évi április 1-től kezdődőleg haszonbérbe vevén a
monoki hitbizományi uradalmat, abból egyes elkülönített gaz-
daságokat képező részleteket alhaszonbérbe szándékozik adni
nyolc, esetleg tizenkét évi tartamra, nevezetesen:
1. **Magyaszói** majorság, részint a monoki határban
egy tagban fekvő mintegy 3720 magyar hold (1200 □-öles)
területtel, mintegy 19 hold beltelek, mintegy 2850 hold szántó,
mintegy 200 hold rét, mintegy 600 hold legelő és mintegy
30 hold terméketlen.
2. **Takta-földvári** majorság, a takta-földvári-be-
kecsi és takta-szadai határokon fekvő, egymással szomszédos,
összesen mintegy 2796 magyar hold (1200 □-öles) területtel,
miből mintegy 16 hold beltelek, mintegy 1248 hold szántó,
mintegy 602 hold rét, mintegy 718 hold legelő és mintegy
212 hold terméketlen. A takta-földvári majorság különösen
alkalmas nagyobb mérvű sertésnevelésre.
Gazdasági épületekkel, cselédségi- és tisztai lakokkal
mindkét majorság el van látva, a magyaszói majorsággal ki-
vánatra az attól félóránnyira fekvő monoki nagy kastély parkkal
és melléképületekkel szintén haszonbérbe adatik.
Kötött egyezség alapján a bérlet tárgya már **folyó
év október 1-én átvehető** és a szükséges előmunká-
latok már a nyár folyamán eszközölhetők.
Kik e bérletek valamelyikét kivenni szándékoznak,
szíveskedjenek ajánlataikat közvetlenül a **Magyar cukor-
ipar részvénytársaság** igazgatóságának (Budapest,
V. ker. Zrínyi-utca 10-ik szám.) **folyó
évi május hó végéig** megtenni, mely minden,
a gazdaságra, valamint a bérleti feltételekre vonatkozó felvilá-
gosítással a rendes hivatalos órákban szolgál. E felvilágosítá-
sokat megadja Szerencsen is a cukorgyár ügyvezetősége.
Közbenjárók nem fogadtatnak el, utánnymat nem
díjaztatik. 1-3
Budapest, 1894. április hóban.
Magyar cukoripar részvénytársaság.

Zen Zemplen

TEHER.

Table with 3 columns: Description of debts, Amount in forints, and Amount in crowns.

Mérlegszámla 1893. december 31-én.

Table with 3 columns: Description of assets, Amount in forints, and Amount in crowns.

II. Életbiztosítási üzlet. VAGYON.

Table with 3 columns: Description of life insurance assets, Amount in forints, and Amount in crowns.

BEVÉTELEK.

Table with 3 columns: Description of income, Amount in forints, and Amount in crowns.

BEVÉTELEK.

Table with 3 columns: Description of income, Amount in forints, and Amount in crowns.

BEVÉTELEK.

Table with 3 columns: Description of income, Amount in forints, and Amount in crowns.

BEVÉTELEK.

Table with 3 columns: Description of income, Amount in forints, and Amount in crowns.

BEVÉTELEK.

Table with 3 columns: Description of income, Amount in forints, and Amount in crowns.

BEVÉTELEK.

Table with 3 columns: Description of income, Amount in forints, and Amount in crowns.

Szende Károly, a központi könyvezés főnöke. Kacsvinszky János, életbiztosítási könyvvivő.

Arverési hirdetményi kivonat. A gálszécsi kir. járásbíró... Matolay kir. aljbiró.

Arankamentes Lóheremag nagyszemű 100 kiloja 76 ft. Répamag ugyanolyan árban. Gróf Teleki Arvéd drassói uradalmában u. p. Koncza.

Arverési hirdetményi kivonat. A tokaji kir. járásbíró... Láczy, kir. jbiró.

Arverési hirdetményi kivonat. A szerencsi kir. járásbíró... Füleky, kir. jbiró.

Az igazgatóság. Harkányi Frigyes, Jenei Lajos, Léway Henrik, Örmödy Vilmos, báró Schosberger Zsigmond, gróf Zichy Nándor.

A felügyelőbizottság. Jekelfalussy Lajos, Giczey Samu, Gróf Bathány Géza.

Budapest, 1893. december hó 31-én. Ágoston József, aligazgató, mint az életbiztosítási osztály főnöke.

Bútorvásárlók becses figyelmébe!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy raktáramban S.-A.-Ujhely, Rákóczy utca (Kispiacz, izr. hitközségi iskolaépület **saját készítményű** bútoraim az igen tisztelt vevőknek nagy választékban állnak rendelkezésére

s tetemesen leszállított áron

adok el eddig is szolid gyártmányaim közül teljesen fölszerelt **háló, ebédlő és salon** szobákhoz való berendezést, **kész garnitúrákat**, továbbá kívánatra elvállalok **mindennemű az asztalos-iparral kapcsolatos megbízást**. Midőn még felemlitem, hogy igen kiterjedt üzemi külön **asztalosműhely** rendelkezem: kérem a t. közönség szives megrendeléseit.

S.-A.-Ujhelyben, 1894. ápril. 12.

DUBAY ISTVÁN,
műasztalos.

Első tokaji cognac-gyár Tokajban.

Törvényes védjegy **Aranyérmekkel a következő kiállításokon lett kitüntetve**
Berlin, Páris, London, Brüsszel, Haag, Nizza, Bordeaux és Chicagóban stb.

Intés Cognac-kereskedőknek.

Óva intünk mindenkit

Utánzott Tokaji Cognac vételére,

miután ezt

minden egyes ismétlésűtől

elkoboztatandjuk.

UTÁNZOTT

mindazon Tokaji Cognac, mely nem az

Egyedüli Tokajban létező

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL

származik, és mely az ezen Tokaj városa által

bejegyzett

védjegy

által ellátva ninesen

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁR TOKAJBAN.

A magas kereskedelemügyi m. kir. ministerium ellenőrzése alatt.

Gyári kedvezmény által kitüntetve. Arany érmekkel a következő kiállításokon lett kitüntetve:

Páris, Bordeaux, Nizza, London, Haag, Brüsszel, Berlin és Chicagóban.

530. P. 1894. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881-ik évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a varannói kir. járásbíró 204./94.P. sz. végzése által Landesman Mór varannói lakos végrehajtató javára Ungerleider Zsigmond ottani lakos ellen 900 ft tőke, és eddig összesen 39 ft 25 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási és kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1145 ft 80 krra becsült több rendbeli szoba bútor, szesz. italneműek, és a végrehajtási jegyzőkönyvekben összeirt egyéb tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 530/p. 94. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Varannón alperes lakásán leendő eszközésére 1894-ik évi május hó 2-ik napjának délután 2 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak. A netaláni elsőbbségi igények a hivatkozott törvény 111. és 112. §-ai értelmében érvényesítendőek.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kiűzendő. Megjegyzetik, hogy a fenti napon és időben Landesman Salamon és Grün Simon 1500 ft, és a Budapesti Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság 91 ft 90 kr. és jár. álló követelése tekintetében is megfog az árverés tartatni.

Kelt Varannón, 1894. évi április hó 14. napján,

Sztankó László,
kir. bir. végrehajtó.

HIRDETMÉNY.

Ezennel köztudomásra hozzuk, hogy **egy elsőrangú jelzálog-intézet képviselével bizatván meg**, alulírt intézetnél **1000 forinttól kezdve 40%, vagy 50 év alatt évi annuitással törleszhető**

jelzálog kölcsönök

ugy földbirtokra, mint városok és községek részére a legkedvezőbb feltételek mellett díj és jutalékmentesen kieszközölhetők.

Ugyanez intézet **vesz és elad** mindenféle **értékpapirokat**, idegenpénzeket és vert-aranyat, valamint elfogad **betéteket folyó számlára is** kedvező feltételek alatt.

*A Zemplénmegyei kereskedelmi-,
ipar-, termény- és hitelbank*

S.-A.-Ujhely.

S.-a.-Ujhely, nyomtatott a »Zemplén« gyorssajtóján.

Birtok bérbeadás.

Hegyi községben (Zemplénmegye), egy órajársnyira a bánóczi vasuti állomástól, 553 magyar hold kiterjedésű — részint legelő, részint pedig rét s szántó földből álló tagosított birtok, azokon lévő gazdasági épületekkel együtt — 1894. október hó 1-sőjétől több évre bérbé adó.

Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos **Kulin Gyula** Beregszászban, Ardó-utca Uray-féle ház. 3-3

Házeladási hirdetmény.

Méltóságos Gróf Wallis Gyuláné született Somogyi Ilona grófnő tulajdonát képező és S.-A.-Ujhely városában a kispiacson, a »Klastrom« és »Zárda« utcák sarkán, tehát a legkedvezőbb helyen fekvő 923. ösz. szám alatti emeletes ház melléképületeivel 1894. évi ápril 24-én délelőtt 10 órakor az uradalmi igazgatói lakon önkéntes nyilvános árverésen örökáron elfog adatni.

Az árverezők a kikiáltási ár 10%-át az árverés megkezdése előtt bánatpénzül készpénzben letenni tartoznak.

Az árverési feltételek alólírtánál S.-A.-Ujhelyen betekintheők.

S.-A.-Ujhelyen, 1894. évi ápril hó 10.

Bydeskuthy Sándor,

uradalmi igazgató.

Szarvasmarha eladás.

A Munkácsi Uradalomnál szokásos évi szarvasmarha árverezés **folyó évi május hó 15-én** fog a délelőtti órákban a Munkácsi Uradalmi gazdasági udvarban megtartatni.

Eladásra kerül nyugoti fajta szarvasmarhából: mintegy

60 darab. tehén (több tehén szopós borjuval)
18 » elválasztott üsző borjuval
15 » 1/2-1 éves üsző
11 » 1-2 » üsző
5 » 1 1/2-2 » tenyész bika
továbbá még
5 darab csikó 1 éves mén
2 » » 1 » kancza.

**Az Uradalmi Igazgatóság
Munkácson.**

Köszvény és csúszban szenvedőknek ezennel a legtagabb körökben

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt dicserőleg ismeretessé vált *Tinct. Capsici comp.* ajánlólóg legyen emlékeztetve hozva. Ezen népszerű háziszser 25 óta, mint legmegbízhatóbb fájdalomcsillapító bedörzsölés ismeretes és mindnyájuk által, a kik használták igen kedveltetik, úgy hogy további különös ajánlása nem szorul. Úvege 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 krnyi áron a legtöbb gyógyszer-tárban kapható. Azonban a »Horgony« védjegyre ügyelendő, mert csak a vörös horgonynyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszer-tárához: Richter gyógyszer-tára »az arany országhoz« Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

